

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:41

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:41

Fredagen den 4 juni

1 § Miljö

Miljöminister Andreas Carlgren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 15 mars 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 11 juni 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag säger välkommen till nämndens ärade ledamöter och förklarar sammanträdet öppnat.

Vi har en del att ta oss igenom, nämligen miljö, Ekofin och det man skulle kunna kalla stor-Epsco på fikonspråk. Vi börjar med miljöfrågorna och Andreas Carlgren. Innan dess ska jag bara anmäla att det finns en lista över skriftliga samråd som vi har haft. Har vi något annat att anmäla inledningsvis? Nej. Det ligger som vanligt lite handlingar på bordet.

Vi börjar med miljöfrågorna och hälsar miljöminister Andreas Carlgren och hans medarbetare välkomna. Där föreligger först en redan ut-sänd skriftlig återrapport från mötet i rådet den 15 mars. Om det är något miljöministern vill säga om den är han välkommen.

Anf. 2 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru ordförande! Jag kan bara nämna att det som var den mest omfattande diskussionen när miljørådet möttes i mars var klimatslutsatserna och diskussionen efter Köpenhamns-mötet. Vi hade en diskussion som framför allt handlade om förhållningssättet till Kyotoprotokollet och vikten av att hitta en utveckling av EU:s position när det gäller möjligheterna att gå vidare med protokollet och naturligtvis en första diskussion om vad EU:s villkorade bud på 30 procent har inneburit i förhandlingarna.

Vi antog också rådsslutsatser om biologisk mångfald som är ambitiösa och som byggde på mycket av det vi hade arbetat fram under vårt ordförandeskap. Vi hade en diskussion om markskyddsbestämmelserna där det finns en blockerande minoritet som inte vill ha ett markskyddsdirektiv.

Sedan kan jag nämna att vi lämnade vårt bidrag till EU-strategin för tillväxt och jobb 2020. Jag lyfte självklart fram det arbete vi gjorde under vårt ordförandeskap om eko-effektiv ekonomi och marknadsmässiga styrmedel på miljöområdet som en viktig fråga.

Med det tror jag att jag har nämnt några viktiga punkter i diskussionen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vissa frågor återkommer, till exempel de lätta nyttofordonen.

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför det kommande rådsmötet den 11 juni. Miljöministern var i egen hög person och informerade miljö- och jordbruksutskottet i miljöfrågorna den 3 juni. Sedan anmäler jag som vanligt överläggningar och sådant punktvis vartefter vi kommer till dem.

Vi hoppar över A-punktslistan, som vanligt nu för tiden eftersom frågorna ligger ute för skriftligt samråd. Om det var några miljörelaterade A-punkter har man dock tillfälle att ställa frågor. Om det är någon som vill fråga om A-punkt nr 3 är det nu ni har chansen att göra det direkt till Andreas Carlgren, och det var det inte.

Vi går till punkt 3, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utsläppande på marknaden och användning av biocidprodukter. Där har det varit överläggning i miljö- och jordbruksutskottet med statssekreterare Falemo den 19 november då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Senast frågan behandlades i nämnden var den 18 februari då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Nu föreligger en lägesrapport som ska diskuteras. Den är utsänd till nämndens ledamöter.

Anf. 4 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru ordförande! Jag kan vara kort på den här punkten liksom några till. Mycket av det som spanjorerna lämnar över till belgarna under deras ordförandeskap är olika lägesrapporter om lagstiftningar. I den här frågan har inte heller arbetet gått långt framåt.

Jag kan helt enkelt säga att regeringen stöder i princip förslaget, men det finns fortfarande många utestående frågor. Förhandlingarna kommer att fortsätta under hösten.

Anf. 5 PER BOLUND (mp):

Jag förstår att det är mycket arbete kvar att göra, men just därför är det intressant att få veta lite mer om regeringens ståndpunkt när det gäller aktuella frågor som har varit uppe i fråga om biociddirektivet. Den internationella europeiska miljörörelsen har till exempel föreslagit ett förbud mot de mest farliga substanserna och försöker utesluta dem från listan. Det vore intressant att få höra hur regeringen ställer sig till sådana förslag.

En fråga som har kommit upp gäller det som brukar kallas nanobiocider, som är en ny grupp av ämnen. Där är frågan hur man betraktar en ny grupp av ämnen som man inte har särskilt bra kunskaper om när de gäller miljö- och hälsokonsekvenser. Är det regeringens ståndpunkt att introducera dem eller ska det först finnas bra kunskaper om effekter på människor och miljö?

Anf. 6 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Det är flera frågor om detaljer i förslaget som Per Bolund tar upp. Vi har inte haft förhandlingar på politisk nivå i dessa frågor än.

Men låt mig ge inriktningen. Grundtanken i mycket av förslaget är att harmonisera reglerna i EU, vilket vi stöder. Det innebär också att vi får vidta mer kraftfulla miljöåtgärder som helhet i Europa. Vi hade en riktlinjedebatt i miljørådet i december under vårt ordförandeskap. Där togs de större nyheterna i förslaget upp. Det gällde dels att ett antal produkter ska godkännas centralt och att den europeiska kemikaliemyndigheten ska ha en viktig roll i det, dels förslaget att ett verksamt ämne inte godkänns om det inte uppfyller en del kriterier. Det är ett sätt att möta en del av de problem som Per Bolund tar upp. Förslaget är också att utvidga omfattningen av förslaget till biocider i varor. Det innebär att varor som säljs på marknaden i EU bara får innehålla godkända biocider.

Det är olika steg som på olika sätt möter de frågor du tar upp, men jag tycker att vi gärna ska komma tillbaka till det när förhandlingarna har kommit längre.

Anf. 7 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Det som fångade mitt intresse är den näst sista meningen i den svenska ståndpunkten i vårt underlag: ”Den praktiska utformningen och den europeiska kemikaliemyndighetens roll behöver diskuteras vidare.” Det förstår jag mycket väl.

Jag har ett förflutet i den svenska Kemikalieinspektionen, och jag har förstått att det finns en ambition från många kemikalieinspektioner i Europa att så mycket som möjligt behålla sin traditionella roll. Det finns en viss njuggighet mot att erkänna andra kemikalieinspektioners resultat etcetera. Jag vill bara skicka med att det är viktigt att vi nu inte suboptimerar genom att göra samma arbete som vi har gjort tidigare utan att vi ser till att använda den samlade kompetensen på ett klokt sätt. Har miljöministern någon kommentar till varför det står att det ska diskuteras vidare?

Anf. 8 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Bakom det ligger en viktig diskussion, som jag också tycker att du tar upp, det vill säga hur vi använder våra resurser på bästa sätt nu när vi får en alltmer europeisk kemikaliepolitik.

Låt mig få vara tydlig. Jag tror att man inte ska vara naiv på den punkten. Vi har sett hur kemikalielagstiftningen hela tiden har följts av mycket starka lobbyintressen från kemiindustrins sida. Ett av sätten att möta detta har varit mycket kompetens på myndighetssidan. Även om vi inte ska dubblera arbetet och även om vi ska se till att inte heller använda våra resurser suboptimalt ska vi se till att vi har mycket stark svensk kompetens. I samarbete med andra ledande nationella kemikaliemyndigheter i Europa ska vi se till att driva vidare kemikaliearbetet på ett starkt och kraftfullt sätt. Det kommer att behövas just när vi gör denna politik mer och mer europeisk – som vi båda har eftersträvat.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen. Det här var en lägesrapport.

Vi går vidare till punkt 4, som också är en lägesrapport angående begränsningen av användningen av vissa farliga ämnen i elektroniska och elektriska produkter. Där var det överläggning den 2 april 2009 i miljö- och jordbruksutskottet med Elisabet Falemo, tidigt i processen alltså, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt men anmälades avvikande mening från mp. Därefter har detta förhandlats, och vi informerades i nämnden senast den 18 december. Nu är det dags igen.

Anf. 10 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Visst tar vi punkterna 4 och 5 samtidigt? Jag tror att det underlättar eftersom frågorna hänger ihop.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det kan vi göra. I punkt 5 var det överläggning den 2 april 2009 med statssekreterare Falemo då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt utan någon avvikande mening.

Anf. 12 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

De två lägesrapporterna är besläktade eftersom de handlar om dels ROHS-direktivet, som förbjuder farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter, dels WEEE-direktivet, som gäller avfallet från just de produkterna.

Syftet med revideringarna är att få ett bättre genomförande och enklare tillämpning. Det har inte gått än så länge att få ett avslut på de förhandlingarna eftersom det har blivit en senarelagd behandling i Europaparlamentet. Det här var också frågor där vi hade rätt ingående politiska diskussioner under det svenska ordförandeskapet. Här kommer det egentligen bara att vara en lägesrapport på miljörådet.

Sverige verkar för förbud av ett ytterligare antal ämnen i ROHS-direktivet och höga insamlingsmål för avfallet när det gäller WEEE-direktivet. Vi har haft stöd av flera medlemsstater när det gäller ytterligare förbud, men det beklagliga är att det än så länge finns en majoritet emot de förbud vi driver på.

Anf. 13 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Vi välkomnar att regeringen vill skärpa ROHS-direktivet och förbjuda ytterligare ämnen. Det var framför allt om detta vi hade en avvikande mening förra gången frågan var uppe. Vi anser att bromerade flamskyddsmedel, klororganiska ämnen och ftalater ska fasas ut ur elektroniska produkter. Det vore intressant att höra om det finns lite mer information, om regeringen har specificerat vilka ämnen man tänker sig förbjuda. Det skulle vara bra att få information om det.

Jag har en mer principiell fråga som rör strukturen för direktivet. Det har funnits en rörelse mot att koppla ihop ROHS och kemikalieförordningen Reach, införliva ROHS i Reach så att säga. Det här är något som vi ser med oro på eftersom det finns en risk att det skulle försvaga kemikaliarbetet just när det gäller elektroniska produkter. Vi kan se att det finns anledning att ha speciella regelverk när det gäller just produkter som vi tar in i våra hem och i våra barnkammare. Det kan därför finnas skäl att ha särskilt hårda regler när det gäller de kemikalierna.

Det vore intressant att höra hur regeringen ställer sig när det gäller att koppla ihop RoHS och Reach, närmare varandra, om man stöder den utvecklingen eller om man tycker att det är bra att man har två olika regelverk.

2009/10:41

4 juni

Anf. 14 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

När det gäller flamskyddsmedlen driver vi – nu varnar jag för att det kommer att bli olika bokstavskombinationer – att ämnet HBCDD ska förbjudas. Det finns även olika mjukgörare, som DEHP, BBP och DBP, liksom flamskyddsmedel, där vi inte har gått på regelrätt förbud. Mina experter säger att det är mycket komplexa ämnen där det är svårt att driva förbudet, och i det fallet tror jag dem.

När det gäller den större frågan, som du tar upp, om sambandet mellan den här lagstiftningen och Reach är Sveriges uppfattning att det ska vara två lagstiftningar. Vi tror nämligen att det blir bättre styrning och styreffekt på det sättet. Men vi vill ha dem mycket nära samordnade i arbetssätt och i upplägg. Det är det vi nu arbetar för. Vi har intryck av att det bör kunna gå i vår riktning, men det är också en sådan fråga där det kommer att bli viktigt att följa detta.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i punkterna 4 och 5.

Vi går vidare till punkt 6, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utsläppsnormer för nya lätta nyttofordon. Den diskuterades även i mars, och inför det hade vi frågan uppe i nämnden den 12 mars. Då fanns det stöd för regeringens upplägg med avvikande mening från mp. Överläggning i miljö- och jordbruksutskottet var det den 28 januari med statssekreterare Åsa-Britt Karlsson. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från mp.

Anf. 16 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Vid detta möte blir det bara en lägesrapport. Vi räknar inte med någon större debatt. Sedan förra presentationen i EU-nämnden har arbetsgruppen bara haft ett möte. Man kan också säga att medlemsländernas ståndpunkter inte har ändrats sedan dess.

Läget är att parlamentets rapportör vill sänka ambitionsnivån på olika sätt. Vi motsätter oss det mycket starkt. Det finns även ett antal tekniska frågor som inte är lösta.

Anf. 17 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag tycker att det är en bra princip som regeringen sätter upp i sin ståndpunkt, att man ska ha samma tekniska och ekonomiska nivå, så att man motsvarar kraven för personbilar även när det gäller lätta nyttofordon. Det jag vill fråga är om man verkligen kan säga att det som nu föreslås i siffror motsvarar det. Man föreslår 160 gram per kilometer till 2015, och enligt våra beräkningar skulle ett förslag på 125 gram, det vill säga en mycket skarpare nivå, motsvara en minskning med ungefär 40 procent jämfört med dagens nivå. Det är just 40 procents minskning som man har föreslagit när det gäller personbilar. Måste inte de konkreta förslag som man släpper fram motsvara de principer som

man sätter upp, det vill säga att det ska vara liknande villkor för personbilar och lätta nyttofordon?

Sedan har jag en annan fråga. Det har under den här processen kommit förslag om att man dessutom skulle ha någon form av inbyggd hastighetsbegränsning, en teknik som begränsar maxhastigheten för fordon. Det skulle vara ett sätt att ytterligare minska koldioxidutsläppen under driftsfasen när det gäller de här fordonen. Hur ser regeringen på det förslaget?

Anf. 18 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Först ska jag bara konstatera att vi är överens om principen, att man ska ha ambitionsnivåer för de lätta nyttofordonen som ligger i nivå med minskningen för personbilarna. Dilemmat är att vi inte har alla medlemsländer med oss på det. Även om Per Bolund och jag alltid kommer att höra till dem som har de högsta ambitionerna skulle Per Bolund, om han var med mig i förhandlingarna, inse att det är svårt att få med sig alla medlemsstater på det. Därför har vi helt enkelt sett till att driva det som är mest ambitiöst inom det möjligas ram. Det har inneburit att vi, tillsammans med en övrig grupp länder, är de mest ambitiösa. Men vi har också ett antal positioner att antingen kämpa ned eller kämpa igenom om det här ska lyckas.

Det finns också ett antal frågor som ännu är oklara i förhandlingarna. När ska kraven få reell effekt? Vilket år blir det? Hur höga ska sanktionerna vara? Ska sanktionssystemet fasas in eller nå full kraft från början? Det är sådana frågor som måste klarläggas i de fortsatta förhandlingarna.

Den sista frågan gällde hastighetsbegränsningarna. Jag ska säga att det inte har varit ett ämne i de här förhandlingarna. Låt oss återkomma till den frågan om den blir aktuell.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den här frågan.

Vi går vidare till punkt 8, Klimatförändring. Här är grundfrågan känd. Det handlar om kommissionens förslag att gå utöver minskningarna med 20 procent av växthusgasutsläppen.

Utöver den information i MJU som jag har anmält var det överläggning i miljö- och jordbruksutskottet om läget efter Köpenhamnsmötet med miljöministern, om jag är korrekt informerad, den 6 maj. Det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi behandlade frågan i nämnden senast den 12 mars. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande meningar från s, v och mp.

Klimatfinansieringsfrågan inför Ekofin behandlade vi också den 12 mars. Det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt med anmäldes avvikande meningar från v och mp.

Nu ger jag ordet till miljöministern för att få höra vad rådet ska göra med frågan. Det här är en sådan fråga där vårt ställningstagande lite grann beror på vad miljöministern säger.

Anf. 20 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

På rådsmötet kommer kommissionen att presentera sitt meddelande om konsekvenserna av en skärpning av utsläppsmålet till 30 procent

2020 jämfört med 1990. Sverige har varit ett av de länder som har drivit på att en sådan analys ska göras. Sedan kommer det att följas av både en policydebatt och antagande av mycket korta rådsslutsatser. Resultatet av det här mötet blir mycket korta rådsslutsatser där ordförandeskapet än så länge arbetar efter principen att i stort sett notera kommissionens kommunikation. Det kommer också att bekräfta tidigare EU-ståndpunkter som antogs vid rådsmötet den 15 mars.

Det som väl är intressant i det meddelandet är att kommissionen nu presenterar de analyser man har gjort av kostnadsläget efter den ekonomiska krisen. Det visar, för att uttrycka det kort, att det har blivit billigare att genomföra 20-procentsambitionen och i och med det också att gå till 30-procentsambitionen.

Enkelt uttryckt kan man säga att det som 2008 beräknades som kostnaden för att minska utsläppen med 20 procent skulle efter den ekonomiska krisen räcka lite drygt halvvägs till 30-procentsminskningen. I stora drag beräknade man 2008 att för 30 euro per ton, som koldioxidpris, skulle utsläppen minskas med 20 procent. Nu konstaterar man att för samma koldioxidpris skulle utsläppsminskningen kunna bli 30 procent. Då ska man jämföra det med de svenska koldioxidpriserna som, genom koldioxidskatten, ligger mycket högre.

Man konstaterar även att klimatpaketet 2008 beräknades kosta hela EU 0,45 procent av bnp. Det skulle dock bli billigare i dag. Om man i stället gick upp till en kostnad om 0,54 procent av bnp skulle det räcka till 30 procent.

Allt det är ur svensk synpunkt, och självklart ur klimatets synpunkt, mycket positiva nyheter. Dilemmat är att det inte har påverkat den politiska bilden i EU på samma sätt, tvärtom. Även om den ekonomiska krisen egentligen har gjort det ekonomiskt lättare att nå utsläppsmålen, helt enkelt därför att sänkt produktion har sänkt utsläppen, om än tillfälligt, har samtidigt både den politiska tveksamheten och det politiska motståndet ökat. Det gör att vi i dag har fler medlemsstater inom EU – det är min och regeringens bedömning och också en entydig bedömning inom EU – som skulle motsätta sig en 30-procentig minskning eller förändringar av EU:s positioner jämfört med tidigare.

En annan intressant sak i meddelandet är att man konstaterar att ett skärpt utsläppsmål skulle ha flera fördelar. Kommissionen lyfter fram bland annat större drivkraft för utvecklingen av ny koldioxidsnål teknik, ökad energieffektivitet, försörjningstrygghet och förnybara bränslen. Regeringen delar självklart den bedömningen. Samtidigt håller vi med om den bedömning som kommissionen gör, att de villkor som EU ställt upp för att gå till 30 procent inte heller är uppfyllda.

Jag ska också säga att kommissionen i sitt meddelande tar upp gränsskattejusteringar som en möjlig åtgärd. Som alla vet motsätter sig regeringen mycket klart och tydligt användning av gränsskattejusteringar.

Vi driver från svensk sida att EU ska vara ledande i det internationella klimatarbetet. Genom att klimatfrågan är så global till hela sin inriktning är det avgörande att få till en global utsläppshandel. Vi konstaterar att vi från första stund drev att EU bara skulle ha ett utsläppsmål, nämligen 30 procent. Vi har hela tiden hört till de pådrivande länderna inom EU, och vi har själva ett nationellt mål som går högre och som under alla förhållanden kommer att gälla.

Här är huvudfrågan hur vi ska kunna påverka andra medlemsstater. Det är inte Sveriges position som kommer att vara ensamt avgörande. Som jag konstaterade har tveksamheten hos en del och motståndet hos flera ökat efter den ekonomiska krisen. Det gör att diskussionen inom EU är uppenbart besvärlig.

Det gäller också om man tittar på den internationella scenen. Där fortsätter EU att vara ledande, men det beror på att det efter Köpenhamnsmötet hittills har varit ett mindre politiskt deltagande. Ändå är det rätt mycket olika uppfattningar som har brutits i den början av klimatförhandlingar som har varit.

Jag vill ge nämnden den här bilden. Jag tror att det är bra att vara medveten om att det som är vår svenska inriktning, vår svenska ambition, inte självklart delas av hela övriga världen eller hela övriga EU. Det speglar dock vad som nu går att åstadkomma inom EU och internationellt.

Anf. 21 SOFIA ARKELSTEN (m):

Tack för en bra redogörelse! Vi fick information om det här i utskottet i går. Då hade vi en lite längre utläggning om det politiska läget i EU och pratade om de länder som vill haverera. Jag vet inte hur jag ska beskriva det på ett mer diplomatiskt sätt. Det där var kanske inte riktigt rätt. Men det finns en tveksamhet och ett motstånd. Jag vill bara bekräfta den bilden, för jag upptäcker att det i kontakter med andra politiker dyker upp mycket mer sådant nu än någonsin tidigare.

Jag vill inskräpa något som verkligen är viktigt när det gäller det som kallas gränsskattejusteringar. På normalsvenska kallas det ibland tull. Det handlar alltså om protektionism och de lite obehagliga stämningar som ibland också dyker upp i EU.

Man använder klimatet som ursäkt för det. Det är ungefär samma länder som brukar föreslå de lösningarna oavsett vad problemet egentligen är. Jag tänkte bara stötta regeringen i att vi inte leder in på någon sådan mer protektionistisk väg utan håller i det globala anslaget och kämpar på. Det här är ingen lek.

Anf. 22 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Nu är det bara ett halvår kvar till nästa klimattoppmöte i Mexiko, och tyvärr ser positionerna väldigt låsta ut. Det verkar finnas mycket lite rörelse mot att vi skulle kunna få ett tillräckligt bra och bindande avtal i Cancún.

Det är uppenbart från vår sida att det behövs snabba rörelser i de internationella klimatförhandlingarna och i de ståndpunkter som är uppe på bordet. Som ministern säger tolkar även vi kommissionens meddelande som att det visar att det inte medför några stora konsekvenser att höja ambitionsnivån och gå upp till 30 procents minskning.

Vi anser att alla fakta finns på bordet och att man skulle behöva gå till beslut för att ge ett tydligt besked från EU att vi står fast vid det som vetenskapen säger är nödvändigt och att vi är beredda att göra de neddragningar av koldioxidutsläppen som behövs.

Jag är besviken på den svenska ståndpunkten. Sverige position är väldigt viktig inom EU. Speciellt om fler länder blir tveksamma är det ännu viktigare att de länder som har en stark position tar ställning för att

klimatet är den viktigaste frågan och att vi måste värna klimatet. De måste ännu tydligare ta ställning för det vetenskapen säger är nödvändigt.

Det tycker jag tyvärr inte att man gör i den svenska ståndpunkten. Man säger inte att man vill att EU ska fatta beslut om 30 procent. Man säger att man ska verka för att förutsättningarna ska öka för att EU ska kunna besluta och att man ska verka för att ytterligare underlag tas fram för möjligheten att sedan kunna gå upp till 30 procent. Vi tycker inte att det är tillräckligt bra. Det är en för svag ambitionsnivå.

Jag blir lite förvånad när miljöministern säger att den svenska ståndpunkten inte är vad regeringen vill utan vad som är möjligt med de politiska ramar som finns. Jag anser att den svenska ståndpunkten ska uttalat vara vad regeringen vill. Sedan kan man förstå att det finns begränsningar. Det är möjligt att det inte går att genomföra och att man har olika förhandlingsmål.

Genom att inte i ståndpunkten gå ut med vad regeringen vill göra har man lamslagit sig själv inför förhandlingarna och har inte möjlighet att få upp på bordet det som är nödvändigt. Det tycker vi inte är tillräckligt bra. Därför vill vi anmäla avvikande mening.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Den är noterad. Jag vill haka på en fråga för att förtydliga här.

Jag var tillsammans med några kolleger härifrån i Madrid häromdagen på ett så kallat Cosacmöte. Det är en ganska bra temperaturmätare på den politiska debatten, eftersom alla länder alltid är där.

Det var ungefär som vanligt, det vill säga att det bara var vi som hade spelat in klimatfrågan inför mötet. Annars hade den inte kommit med alls. Den enda som höll med var en finsk ledamot. Det brukar möjligtvis även vara någon dansk. Ungefär så kändes det politiska läget för mig som icke-miljöspecialist.

Jag vill inte vara en dysterkvist, men jag vill ändå haka på en fråga. Det är val i Belgien nästa vecka. Förberedelserna pågår säkert för fullt på tjänstemannanivå, men politiskt vet vi ännu inte så mycket. Det finns ingen belgisk regering.

Vad kan miljöministern säga som det belgiska ordförandeskapets ambition i den här frågan? Det går rykten om att ambitionsnivån är väldigt låg jämfört med till exempel vår. Det påverkar så klart möjligheten att ens hålla de befintliga EU-positionerna i gång inför mötet i Cancún.

Jag vill haka på frågeställarna med en fråga om miljöministerns bedömning inför belgiskt ordförandeskap.

Anf. 24 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru ordförande! Jag håller med om att det är ett ändrat stämningsläge i EU. Man kan fråga sig vad det beror på. Det beror inte på att situationen för klimatet har ändrats. Det är precis lika bråttom som tidigare att genomföra klimatåtgärder. Världen borde redan i förrgår ha kommit överens om ett klimatavtal. Det är inte det som har förändrats utan två andra saker.

Det ena är den ekonomiska krisen som i grunden ändrat mycket av de politiska prioriteringarna hos många regeringar i Europa, även om det som bekant inte på något vis har skett hos den svenska regeringen när det gäller klimatfrågan.

Det andra är ett faktum och hade gått att säga på förhand. Det fanns ett politiskt momentum inför Köpenhamnsmötet. Men när ett sådant möte blir en besvikelse och inte lyckas med det man har föresatt sig är det oundvikligt att det i stället leder till försening i nästa steg. På den punkten måste man helt enkelt konstatera hur läget är, även om det inte alls är det vi har önskat oss från svensk sida.

Jag vill understryka det Sofia Arkelsten säger om tullar och protektionism. Det är definitivt den svenska ståndpunkten. Där tror vi inte att vi kommer att vara ensamma. Men det kommer att kräva hårda svenska positioner.

Jag ska vara tydlig till Per Bolund om den formella delen. Frågan om uppgradering står inte på dagordningen på det här mötet. Det står heller inte, för att delvis besvara ordförandens fråga, direkt på det belgiska ordförandeskapets dagordning. Det vi behandlar nu är inte frågan om EU ska uppgradera till 30 procent eller inte. Det vi behandlar är hur vi ska se på det meddelande som kommissionen har lagt fram.

Jag vill också vara tydlig med att inriktningen är ambition. Den behöver höjas i Europa och ännu mer internationellt. Vi behöver ett internationellt klimatavtal som borde ha antagits redan i förrgår, som jag sade. Där är vi överens. Men det är inte så enkelt att den som alltid säger ”det här tycker jag” lyckas bäst. För att tydliggöra detta tror jag att två länder som skulle tacka Per Bolund för positionen är Polen och Italien. Det som nu står på dagordningen är hur analysen ska utformas. Från just de ländernas sida, stöttade av ett växande antal europeiska länder, vill man använda kommissionens analyser inte för att dra slutsatsen att man ska gå till 30 procent utan till att omförhandla bördefördelningen eller möjligen göra ett åtagande om 30 procent frivilligt.

För att tala klartext är det detta som är dilemmat. Vi som har en hög ambitionsnivå ser att om vi driver de här frågorna fel hjälper vi dem som nu i stället vill dra oss längre bort från ett mål om 30 procent. Det är därför vi agerar som vi gör. För alla oss som vill ha en högre ambitionsnivå är det klokt att nu tänka efter och agera genomtänkt. Annars kan vi direkt motverka våra syften.

Jag vill vara mycket tydlig med att regeringen inte på något vis har gett upp sin långsiktiga ambition. Vi är övertygade om att precis som läget förmörkades rätt snabbt kan det i ett nästa steg ljusna. Jag vill inte påstå att det kommer att bli så, men så kan det mycket väl bli. Det är en del av politikens tjusning. Så kan det även vara internationellt.

Det är ett faktum att året efter detta hålls klimatkonferensen i Sydafrika, som vi vet spelar en allt större roll i de internationella klimatförhandlingarna. Vi vet också att det polska ordförandeskapet kommer att ha ett internationellt europeiskt tryck på sig att då kunna bidra till framgångar i klimatförhandlingarna. Det behöver inte alls vara otänkbart att förutsättningarna är bättre bortom det hörn vi nu befinner oss i. Det är också ett skäl att nu agera klokt snarare än överilat.

Låt mig till sist konstatera att vi, som tur är, har lagt upp den svenska klimatpolitiken så att vi under alla förhållanden fortsätter med vår egen högre ambitionsnivå. Där ser vi att vi lyckas fortsätta att kraftigt minska utsläppen. Vi har under senare år gjort det mer ihålligt och omfattande än under tidigare år.

Anf. 26 LARS LILJA (s):

Vi följer upp den avvikande mening som vi haft på det här området tidigare.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Då är det samma avvikande meningar noterade som i nämnden senast. Jag noterar dock igen att partierna inte hade avvikande meningar i överläggningarna i miljö- och jordbruksutskottet efter Köpenhamnsmötet, som egentligen var den senaste riksdagsbehandlingen, om jag förstår det rätt. Är det någon som vill kommentera skillnaden däremellan?

Anf. 28 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill egentligen bara ställa en fråga. Vad avser den avvikande meningen? Är det att vi skulle ha krävt en annan analys än den som nu ligger på bordet, eller är det att vi inte skulle ha intagit de positioner som EU tidigare har gjort?

Vi har haft ett brett stöd i nämnden när Sverige tidigare intagit positionerna om vilka ambitionsnivåer EU ska ha, och de gäller fortsatt. Vad jag nu har rapporterat är hur läget är om vi i dag skulle kräva andra saker.

I dag ligger på bordet i EU en ambitionsnivå som vi har haft bred uppslutning bakom i EU-nämnden. När det gäller analysen och kommissionens meddelande som nu är på bordet är frågan: Hur skulle vi ha agerat annorlunda?

Anf. 29 PER BOLUND (mp):

För att svara på ordförandens fråga har det varit lite vacklande om det är en beslutspunkt eller inte. Det är inte så konstigt att man kan komma till olika slutsatser när man får olika besked om det är en informationspunkt eller en beslutspunkt. Nu har vi fått beskedet att det åtminstone är en eventuell beslutspunkt. Då är det viktigt att vi har en avvikande mening när vi inte håller med regeringen. Jag hoppas att det var svar på frågan.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Min fråga syftade inte alls på det. Jag kan gärna klargöra det. Det är absolut tydligt att det är en beslutspunkt. Då står det partierna fritt att anmäla avvikande mening om de finner sådana.

Det jag vill ta reda på och som vi också bör få fört till nämndens protokoll gäller att den senaste riksdagsbehandlingen av klimatförhandlingarna var överläggningarna i miljö- och jordbruksutskottet om läget efter Köpenhamnsförhandlingarna. De överläggningarna var den 6 maj då det inte anmälades avvikande meningar utan fanns stöd för regeringens standpunkt, givet läget i förhandlingarna.

Det är mot den bakgrunden jag tycker att det är viktigt att få fram vad som är förändringar i partiernas standpunkter i förhandlingshänseende nu när vi förhandlingssamråder inför det kommande rådet. Det är skillnaden när nämnden sammanträder efter dessa överläggningar i miljö- och jord-

bruksutskottet. Vill Per Bolund precisera det ytterligare? Därefter ger jag ordet även till s och v.

Anf. 31 PER BOLUND (mp):

Jag kan gärna precisera det ytterligare. Det var den 6 maj, och det är nu en månad sedan. Det är klart att det kommer fram mer information hela tiden om till exempel hur utvecklingen är inom EU. Nu kommer vi att ha nytt material på bordet, bland annat kommissionens plan. Jag tycker inte att det är förvånande att man då kan ha en ändrad inställning. Man gör en ny analys när det kommer mer material på bordet. Det är vad som har hänt i det här fallet.

Sedan vill jag ge en kommentar till miljöministern. Vi vänder oss mot synen att frågan om att man ska fatta beslut om att höja ambitionsnivån inte finns på bordet. Medlemsländerna är i slutändan de som påverkar vad som finns på bordet. Det finns alltid möjlighet också för ministrarna att väcka frågor.

Vi anser att det är Sveriges uppgift och roll att driva den här frågan hårt och säga: Vi anser att det här beslutsunderlaget räcker för att fatta ett beslut om att gå upp till 30 procent. Men det är tyvärr det som den svenska regeringen inte är beredd att göra i det här fallet. Det är vi besvikna på. Därför anser vi att det finns starka skäl att ha en avvikande mening.

Anf. 32 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi tycker likadant. Vi tycker att man hela tiden ska vara väldigt tydlig med att det är 30 procent som gäller. Vi hänger på Miljöpartiet.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Skiljer det sig från Socialdemokraternas ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet den 6 maj, och i så fall varför?

Anf. 34 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det kan jag inte tänka mig att det gör. Vi har hela tiden sagt att det ska vara 30 procent.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Men ni anmälde inte avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet den 6 maj. Det är relevant att skillnader mellan utskottsbehandling och nämndbehandling kommer fram.

Anf. 36 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi har rätt att tycka precis vad vi vill i EU-nämnden. Har vi inte haft en avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet kan vi ändå ha det i EU-nämnden. Det tillåter konstitutionen. Det är inga bekymmer med det.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det kan man ha vid varje givet läge. Jag vill bara ta reda på varför. Det är relevant att det kommer fram.

Anf. 38 FREDRICK FEDERLEY (c):

Fru ordförande! Jag tycker att det är ganska intressant hur det kokar ned till att det är viktigare för oppositionen att ha en tuff positionering än en framgångsrik positionering.

Vi är säkert många runt bordet som vill se att vi har total utsläppsneutralitet, att vi egentligen borde sträva efter 100 procent och att det är en position som oppositionen tycker att vi borde inta. Tror oppositionen att miljöministern kommer att ha någon som helst framgång i en förhandling om man sätter sig i den positionen från början?

Det spelar inte någon roll vilken typ av förhandling det är, oavsett om det är internt i partiet, en löneförhandling, en uppgörelse på arbetsmarknaden eller var det är för någonting, intar man en position som är alltför extrem kommer ingen att lyssna till en. Det är det vägvalet som varje ansvarsfull regering måste göra. Vill vi nå framgång i våra förhandlingar, eller vill vi framstå som bäst i klassen men inte komma att nå några resultat därför att folk har slutat att lyssna på oss för länge sedan?

Då är jag kanske framför allt förvånad över att Socialdemokraterna intar en sådan position som tidigare har varit hyfsat framgångsrika i europeiska förhandlingar därför att man ofta har intagit en ansvarsfull position i stället för den mest radikala.

Därmed vill jag bara ge mitt stöd till ministern.

Anf. 39 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Jag tror att det är viktigt för oss alla att veta vad den avvikande meningen egentligen består av. Innebär det att ni kräver att miljöministern vid varje tillfälle ska driva 30-procentsmålet? Det ligger ju hela tiden som en grundmatta i den svenska positionen. Det är ingenting som har förändrats.

Jag bara väddar att man ska se till erfarenheterna från tidigare mandatperioder, när just Sverige har stått som en ensam röst i öknen och stridit för vissa saker och blivit fullständigt marginaliserat.

Är frågan att vi vid varje tillfälle ska stå upp och föra en plakatpolitik och därigenom marginalisera våra möjligheter till påtryckningar eller påverkan? Det vore jätteintressant, inte minst inför det kommande valet, att få reda på vad ni egentligen menar.

Anf. 40 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Det blir lite intressant när man debatterar förhandlingsteknik i stället för målsättningar. Vår inriktning är just att vi har en målsättning och att den ska vara tydlig och klar. En ”röst i öknen” – jag vet inte riktigt hur man kopplar det till det. Är man tydlig och klar med vad man vill kan man också förhandla utifrån det och få resultat. Det är ingenting som man måste gömma undan.

Det är det som är meningen med vår målsättning 30 procent: Vi vill ha en klar och tydlig riktlinje. Det kan man föra fram i varje sammanhang utan att det på något sätt påverkar. Det är det som är grunden till vår avvikande mening.

Anf. 41 PER BOLUND (mp):

Jag är inte säker på att det här är rätt plats att ha den här debatten. Vi kanske ska ha den i kammaren i stället; det kanske vore bättre.

Men jag reagerar väldigt skarpt när jag hör borgerliga ledamöter prata om att Sverige skulle ha en extrem position med Miljöpartiets ståndpunkter. Jag tycker att man inte bara får se det här som ett politiskt spel. Då gör man både klimatet och den här frågan stor skada.

Det är i grunden naturvetenskap som det här måste bygga på. Det gäller vad klimatet klarar av i form av utsläppsnivåer. Då är inte den ståndpunkt som vi står för extrem utan snarare för svag. Forskningen pekar till exempel på att det behövs minst 40 procents minskning, och vi står för 30 procent. De länder som har en extrem ståndpunkt skulle jag snarare säga är de som miljöministern nämner i sitt anförande. Att då säga att vi skulle stå för en extrem ståndpunkt tycker jag är att ta avstånd helt och hållet från det som vetenskapen säger är nödvändigt. Det är mycket beklagligt, för då vet vi att miljöutvecklingen och klimatutvecklingen inte kommer att bli det som är nödvändigt.

Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Vi som har förhandlat några gånger till exempel om löner har ofta utgått från 40 procent vilket har gått ned till 30 och så småningom landat på 20.

Också vi ger regeringen stöd.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Bara för att precisera: Nämndens ledamöter har fått protokollsutdrag från miljö- och jordbruksutskottets överläggningar, enligt 3 kap. 10 § riksdagsordningen, där det står att regeringen stöder kommissionens ansats att inför Europeiska rådets möte i juni utreda vilka åtgärder som behöver vidtas om EU ska minska utsläppen med 30 procent till 2020 och lämplig målnivå till 2030.

Det var alltså senaste riksdagsbehandling i relevant fackutskott. Jag anmäler det så att alla vet vad vi syftar på.

Anf. 44 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill bara konstatera att jag är här för att be om mandat för det som är regeringens position i den fråga som nu ska behandlas på miljørådet. Jag kan i och för sig konstatera att jag har majoritet för det i EU-nämnden utifrån det som hittills har sagts, men samtidigt får jag inte något klarläggande i vad som skulle krävas av mig om vi skulle ha bredare majoritet.

Det är uppenbart att Sverige har varit pådrivande för att EU ska vara berett att gå till 30 procent när vissa villkor är uppfyllda. Det har vi haft brett stöd för i EU-nämnden och i Sveriges riksdag över blockgränsen, och vi har välkomnat den breda uppslutningen.

Nu har kommissionen konstaterat i det här meddelandet att de villkoren inte är uppfyllda. Jag har redovisat det här i nämnden. Ingen har i diskussionen på något sätt ifrågasatt det. Ändå krävs att vi nu, utan att de villkoren är uppfyllda, ska gå upp till 30 procent. Då krävs alltså en ändrad svensk position. Det är i så fall ett mycket tydligt brott mot det som tidigare varit den uppfattning som har funnits brett både i riksdagen och i EU-nämnden.

Jag vill också konstatera att de frågor som finns i rådsslutsatserna, och som EU-nämnden har fått utskickat som utkast i förväg, klargör vad

som måste klarläggas inom EU för att EU ska kunna ta det beslut som efterfrågas, det vill säga att gå till 30 procent. Att nu hoppa över det steget och inte anta de rådsslutsatser som regeringen är på väg att göra skulle alltså leda till att vi försämrade EU:s möjligheter att gå till 30 procent.

Vad jag har velat göra därutöver är att beskriva för nämnden att det politiska läget inom EU är sådant som jag har redovisat. Om vi nu skulle hoppa över processen inom EU, lämna tidigare villkor, lämna tidigare svenska positioner och hastigt och lustigt kräva 30 procent är bedömningen att vi skulle få ett nej inom EU. Till sist blir det den positionen som efterfrågas här. Det är lite beklagligt, men jag vet att vi är nära val.

Låt mig till Per Bolund säga att om vetenskapen har vi inte någon som helst skild uppfattning. Regeringen har väldigt tydligt hela tiden lutat sig mot den uppfattningen. Det är därför vi har drivit just den svenska klimatpolitiken och de positioner vi har förespråkat inom EU.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Därmed har väl samtliga partiers ståndpunkter kommit fram.

Anf. 46 PER BOLUND (mp):

Jag anser att miljöministern feltolkar den historiska utvecklingen i det här ärendet. Vi har hela tiden från Miljöpartiets sida sagt att vi anser att man inte ska avvakta vad andra länder och andra regioner i världen gör, utan EU ska gå före på egen hand och säga att vi är beredda att gå till 30 procent utan att ställa motkrav, just för att det är ett sätt att lösa upp de låsta förhandlingarna och se till att man kommer framåt. Det har tyvärr regeringen aldrig varit beredd att göra. Det är också det som kommissionen konstaterar inte har hänt och som gör att man inte har förutsättningar att gå till 30 procent, som man säger.

Vi står fast vid den ståndpunkt vi alltid har haft. Det är inte så att vi har ändrat ståndpunkt. Det är väldigt viktigt för miljöministern att se hur det har varit. Bland annat har jag tagit upp den här frågan med miljöministern ett antal gånger.

Anf. 47 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Det motsäger inte alls den bild jag ger. Jag vet att Miljöpartiet inte har varit en del av den här uppfattningen. Det här har varit den svenska positionen, och den har haft brett stöd i EU-nämnden, även om den inte har stötts av Miljöpartiet.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Det här är en beslutspunkt eftersom det föreligger slutsatser. Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går till punkt 9, Vattenbrist, torka och anpassning till klimatförändringarna. Där föreligger förslag till slutsatser. Frågan var senast i nämnden den 26 oktober 2007, och då var vi överens om att stödja regeringens ståndpunkt.

Anf. 49 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):
Jag har inga fler kommentarer än det som är utskickat.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till punkt 10, Att förbereda skogen för klimatförändringar: skogsskydd och skogsinformation i EU. Den frågan informerades nämnden om den 12 maj inför jordbruks- och fiskerådet, där frågan också berördes.

Anf. 51 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Också där hänvisar jag dels till den information vi har gett tidigare vid överläggningar, dels till den utskickade informationen.

Anf. 52 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! I punkt g i rådsslutsatserna – stora siffran 45 i underlaget – öppnas det väldigt tydligt upp för att det inte bara är klimatförändringsfrågor som kan bli aktuella för Europas engagemang när det gäller skogsfrågor. Sedan står det visserligen på punkten h att det är subsidiaritetsprincipen som ska gälla.

Jag vill uttrycka min oro för att det kommer att vara många som bara läser g och inte bryr sig om det som står i h och därigenom tar det till intäkt för att säga: Nu är det mer eller mindre fritt fram för att vi ska ha en gemensam skogspolitik. Jag vill erinra om att Sveriges position är oerhört tydlig på den punkten. Vi ska inte ha någon gemensam skogspolitik vare sig nu eller framöver. Jag vill förtydliga detta och vill att man i kommande förhandlingar ser till att sådant skrivs ihop så att det står under samma punkt.

Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Låt mig konstatera att vi är överens om att subsidiaritetsprincipen ska gälla, det vill säga att skogspolitiken ska vara en nationell angelägenhet. Vi menar också entydigt att Lissabonfördraget inte innebär att den rättsliga grunden har vidgats, så det har inte getts någon ny lagstiftningskompetens som kommissionen kan utnyttja.

Däremot är det ett faktum att flera andra frågor utöver klimatfrågan naturligtvis påverkar skogspolitiken. Det kan vara frågor där EU sedan tidigare har kompetens i en eller annan form. Därför är det oundvikligt att detta leder till diskussioner inom EU. Men det kommer alltså inte att påverka skogspolitiken som nationell angelägenhet. Jag delar uppfattningen att vi inte ska föra över ytterligare beslutskompetens till EU på den punkten.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till punkt 11, Femte mötet i partskonferensen i dess egenskap av möte mellan parterna i Cartagenaprotokollet om biosäkerhet. Den frågan är rent tekniskt ny, men inför det fjärde mötet i liknande form samrådde vi i nämnden den 29 februari 2008 med stöd för regeringens ståndpunkt.

Också där hänvisar jag till den information vi har lämnat vid tidigare överläggningar och till det som har skickats ut.

Anf. 56 PER BOLUND (mp):

Regeringen säger att det är 85 procent av världens länder som saknar nationella regler för GMO och att det därför är viktigt att ha ett regelverk. Det kan man hålla med om. Det vi oroas över är att de länder som inte har regelverk tvingas acceptera genmodifierade organismer genom till exempel handelsavtal eller andra internationella avtal. Där tycker jag att Sveriges ståndpunkt borde vara att man inte ska tvinga länder att mot deras vilja använda genmodifierade organismer. Det måste vara väldigt tydligt i den svenska ståndpunkten.

Jag anser att det också måste vara väldigt tydligt att regelverken ska vara minimiregler och att man som enskilt land ska ha möjlighet att ha strängare krav för att släppa in genmodifierade organismer i odling eller i produkter om man anser att det finns starka skäl för det för att skydda hälsa och miljö. Det vore intressant att höra hur regeringens ståndpunkt är där, om man är beredd att verka för att Sverige till exempel skulle kunna ha strängare regler än resten av världen och kunna sätta stopp för produkter som vi anser är olämpliga.

Anf. 57 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill först konstatera att grunden är att GMO-användningen ska regleras efter krav på miljösäkerhet och skydd för hälsa för både människor och djur. Det är själva utgångspunkten. Det som det här protokollet innebär är just en miniminivå för vad som krävs av nationella regler.

När det gäller Per Bolunds fråga anser vi att det redan finns de möjligheter som behövs inom EU:s lagstiftning, att vid behov av skydd för miljö och människors hälsa kunna anta regler. Det finns dessutom vidgade möjligheter att göra det på regional och kommunal nivå.

Genom de diskussioner som har varit inom EU kommer vi att göra ytterligare genomgångar av GMO-frågorna. Det har vi välkomnat från svensk sida. Vi har däremot ansett att vi inte ska blanda ihop EU-diskussionen med det som nu diskuteras globalt, nämligen Cartagena-protokollet.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till punkt 12, Första mötet i den förberedande kommittén för FN:s konferens om hållbar utveckling, Rio + 20. Vi pratade senast om det i nämnden den 28 november 2008. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Nu är frågan ny eftersom det är en ny konferens, och det föreligger förslag till slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill också hänvisa till det vi har gett som information i det som har skickats ut och det som vi tidigare har framfört vid överläggningar.

Anf. 60 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Det står att begreppet Rio + 20 bör tas bort och ersättas av ett annat begrepp. Då tänker jag på jämställdhetsdokumentet Pekingplattformen. Man säger hela tiden Peking + 10, Peking + 15. Man utgår från Peking-dokumentet för jämställdhet som antogs i Peking 1995.

Fortsätter man inte att göra samma typ av konsekvensbeskrivningar med Rio + 20? Varför måste det tas bort? Vad är ert ställningstagande kring det?

Anf. 61 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Det är en god princip att bygga vidare på tidigare resultat. Det är väl en fråga som kommer att diskuteras några gånger till internationellt innan man har avgjort vad det ska kallas.

Vi från Sverige kan i och för sig påminna oss att det inte bara var Rio-konferensen som var viktig, även om den var viktig nog, utan även Stockholmskonferensen 1972. Det kanske gör att vi har våra skäl att vara lite svalare till att bara nämna Rio. Men det har inte varit en stor fråga, får jag säga.

Anf. 62 PER BOLUND (mp):

Med all rätt har klimatfrågan fått stort fokus på den internationella scenen. Det är ett stort och överhängande problem som vi måste göra något åt. Men det finns en risk också. Man kan se att det har blivit lite grann en utveckling att man därmed glömmer bort andra överhängande miljöproblem.

Bland annat Johan Rockströms forskningsgrupp har skrivit en rapport där de visar att det inte alls bara är på klimatsidan som vi överskrider planetens ramar. Det är på många andra områden också.

Hur tänker regeringen att man ska kunna lyfta upp även de andra akuta miljöfrågorna? Det är lämpligt att göra det inom ramen för Rioprocessen.

Anf. 63 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag håller med Per Bolund om att det verkligen är viktigt att använda intresset för klimatfrågorna som en plattform eller ett avstamp för att vara mycket aktiv på de andra miljöområdena. Det är också skälet till att Sverige har varit ett av de länder som har varit tidiga med att ta initiativ när det gäller att medverka till förberedelsen av den här konferensen och det arbetet.

Det är självklart att till exempel bidrag som visar de planetära gränserna eller andra sådana underlag kommer att vara viktiga. Vi har skäl att lyfta fram dem i flera sammanhang från svensk sida.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Nu har vi punkten Övriga frågor kvar och ligger lite efter det preliminära tidsschemat. Finansministern som kommer efter har en fast sluttid när han verkligen måste gå. Men självklart får alla säga vad de vill om de övriga frågorna. Det är dock informationspunkter, och underlag är utsänt.

Jag vill inte forcera, men vill miljöministern lägga till något?

2009/10:41

4 juni

Anf. 65 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag känner mig inte forcerad men ska ändå nämna en sak. Det har funnits intresse tidigare att vara informerad också om sådant som behandlas i annat sammanhang.

Det första mötet med förhandlingskommittén för en kvicksilverkonvention sker den 7–11 juni i Stockholm, det vill säga det börjar nu på måndag. Frågan om ett mandat inför konferensen har diskuterats i en arbetsgrupp och i Coreper. Coreper förväntas i dag ställa sig bakom ett förslag från det spanska ordförandeskapet om rådsslutsatser som ett första ärende för dagen. Därefter ska rådsslutsatserna antas av rådet. Det kommer att ske som en A-punkt vid ett kommande rådsmöte. Det skriftliga samrådet med EU-nämnden sker på vanligt sätt genom Statsrådsberedningen och EU-kansliet.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Det pågår. Det ligger öppet och avslutas i eftermiddag efter nämndens sammanträde.

Anf. 67 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Eftersom tiden kommer att bli knapp ville jag informera nämnden om en fråga som är viktig för oss. Det gäller EU:s agerande inför den viktiga kvicksilverkonferensen.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Det skriftliga samrådet avslutas redan 13.30. Jag kan ha sagt 14.00 av gammal vana inledningsvis, men det gick inte den här veckan.

Vi tackar för informationen i de övriga frågorna och tackar därmed miljöministern och hans medarbetare så mycket för i dag.

Anf. 69 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill passa på att önska nämnden trevlig sommar.

2 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 18 maj 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 8 juni 2010

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar finansministern välkommen. Vi fortsätter med Ekofinfrågorna, punkt 2 på agendan. Då har vi först återrapport från mötet i rådet den 18 maj. Det behandlades i nämnden dagarna innan.

Vi börjar med det. Sedan finns det som vanligt ett antal frågor som löper och fortfarande i allra högsta grad pågår. Dem återkommer vi till vid behandlingen av radsagendan.

Om finansministern vill säga något om den utsända återrapporten från den 18 maj är han välkommen att göra det.

Anf. 71 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru ordförande! Det var i praktiken tre saker som hände på förra mötet. Det första var att vi på frukosten hade en uppriktig diskussion om Spaniens och Portugals konsolideringsåtgärder. De hade presenterat åtgärder. De skulle till det här mötet värderas av dels kommissionen, dels ECB.

Det var ett antal länder inklusive vi som gjorde inlägg på temat att det nu krävs att det genomförs strukturella reformer, dels för att det ska ge en framtung konsolidering, dels för att de har grundläggande strukturella problem som sammanhänger med att konkurrenskraften har urholkats av att inflation och priser har stigit snabbt under ett antal år.

Man har nu ungefär samma konkurrenskraftsproblem och i ungefär samma storleksordning som vi hade 1992. Man måste därför göra strukturella reformer på pensionssidan och på arbetsmarknadssidan. Spanjorerna påpekade att det arbetar de med. Dels har de ett förslag om att höja sin pensionsålder, dels har de ett partsarbete som nu pågår för att se över arbetsmarknadslagstiftningen.

Det man ska understryka när det gäller Spanien och Portugal är att det är helt avgörande att upprätthålla ett fortsatt mycket högt tryck på dem. Det är alldeles uppenbart att det är två länder med mycket stora fundamentala problem. Vi kan återkomma till det, för den diskussionen ska även vara inför det här mötet.

När det gäller direktivet om alternativa investeringsfonder var det i praktiken inte någon omröstning. Engelsmännen hade med stöd av andra fått en tillskrift om att man skulle beakta tredjelandsproblematiken i radsbeslutet. Den förhandlingen ska nu tas i trilogien. Utgångspunkten är att man ska försöka hitta en kompromiss som alla länder kan acceptera med enhällighet.

Vi hade också diskussionen om förstärkt och förbättrad ekonomisk samordning. Där var det alldeles tydligt att idén att kommissionen ska granska nationella budgetar innan de lämnas till parlamentet har ett utomordentligt svagt stöd. Vi, fransmän, holländare, för att nämna några – det var väl de tunga som tog i detta – uttalade sig skarpt om att det inte är aktuellt. Olli Rehn, kommissionären, gjorde tolkningen att det som då

kommer att hända är att de på våren vill granska våra prognoser, bedömningar och spending plans för de kommande åren. Men vi vet att kärnan i en budget är de åtgärder man lägger fram. De kommer inte att sändas in i förväg.

Det jag påpekade var det som varje finansminister omedelbart inser, nämligen att om man ska skicka in ett förslag i maj-juni får man en till förhandling i augusti. Då får man två budgetförhandlingar. Det blir inte dubbelt så dyrt, men det blir definitivt dyrare än att ha en. Det är en ordning som strider mot själva logiken i att ha budgetförhandlingar. Man ska ha en budgetförhandling, inte flera. Det argumentet kände jag bet på kollegerna.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Man vill väl också ha den i sin riksdag, hoppas jag, hellre än med EU-kommissionen, inledningsvis i alla fall. Jag ville bara lägga till det.

Anf. 73 ULF HOLM (mp):

En sak som ministern inte nämnde var diskussionen om EU:s budget. Kommissionen föreslår att man ska öka budgeten med 6 procent. Jag ser inte att det kommer på dagordningen i dag, men det kanske kommer längre fram. Jag stöder att vi inte ska öka EU:s budget.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till budget-Ekofinbehandlingen. Det nämndes här. Förhandlingar har väl kommit i gång på lägre nivå. Vill finansministern kommentera detta? Annars har vi budget-Ekofinsamråd rätt snart. Vi återkommer då. Därmed lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går så in på information och samråd inför rådet den 8 juni. Statssekreterare Ackum, Ekofinansvarig statssekreterare, är med i dag och behöver kanske inte gå 10.30. Det måste däremot finansministern, vilket kan vara bra att veta för de ledamöter som vill prioritera tid och frågor.

Det som också kan vara bra att veta är att punkterna 3, 4, 5 och 6 enligt mina noteringar blivit A-punkter, det vill säga inte förväntas diskuteras på rådet. En sak man kan göra för att spara tid är att inte diskutera dem så mycket här heller. Jag kommer att gå förbi dem en i taget i alla fall. Jag vill bara ange tidsramarna så att alla kan prioritera därefter. Även punkt 10 är en A-punkt.

Då börjar vi med punkt 3. Ingen begär ordet. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den frågan.

Punkt 4 ligger fortfarande öppen på veckans lista. Vi hoppar över den om inte finansministern vill säga något om den. Nej. Vi lämnar punkt 4 för ordningens skull, eftersom den ännu inte är behandlad.

Punkt 5 är redan behandlad. Jag konstaterar att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Punkt 6 är redan behandlad. Jag konstaterar att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Därmed kommer vi till punkt 7, Stabilitets- och tillväxtpakten. Nämnden behandlade senast frågan den 12 mars, särskilt med anledning av Grekland. Då fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Sedan kan jag i sammanhanget, vilket också görs i kanslikommentarerna, nämna att det kommissionsmeddelande som finansministern refererade till om just bättre finanspolitisk samordning med mera kommer att behandlas av riksdagens finansutskott med början den 8 juni, alltså nästa vecka. Då kan man hänvisa diskussioner och sådant även dit i den frågan.

På rådets agenda står däremot en någorlunda normal uppföljning av stabilitets- och tillväxtpakten. I den punkten är underlag utsänt.

Anf. 75 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag skulle föreslå att vi sambehandlar tre punkter. Jag tänkte informera lite om Van Rompuy-gruppen, och sedan har vi stabilitetspakten samt finanspolitiska exitstrategier, som är ett kommissionsmeddelande som ska gå till Europeiska rådets möte. Det är punkt 8.4. På så sätt tar vi all finanspolitik i ett svep. Egentligen är det två punkter vi behöver diskutera, dels finanspolitik, dels de allmänna riktlinjerna till EU 2020 och Europeiska rådet.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Van Rompuy-rapporten är inte med på dagordningen, men om finansministern vill berätta lite om den är det mycket bra. Vi sambehandlar punkterna 7 och 8.4.

Regeringens bidrag till arbetet i den så kallade task force som ordförande Van Rompuy leder är utdelad till nämndens ledamöter. Om inte förr har ni fått den på bordet.

Anf. 77 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är väldigt mycket diskussioner om finanspolitiken nu, och det kan man säga har sin grund i att vi måste uppnå en expansiv finanspolitik i EU som helhet, helst under 2010, 2011 och 2012. Samtidigt måste vi säkra att vi inte får räntemarknadsreaktioner som knäcker förtroendet och får investeringar och konsumtion att gå ned på ett sådant sätt att vi i praktiken slår ut återhämtningen.

Det där är naturligtvis en svår avvägning. Tanken, om man ska försöka ge en struktur till diskussionen, är att för det första lägga fram ett antal strukturella, institutionella förändringar som ska ge en trovärdighet åt denna bana tillbaka till ordning och reda som ska förankra marknadens och hushållens förväntningar i att vi kan vara expansiva nu och lovar att senare bli mer noggranna.

Den andra delen är att säkra att de länder – Grekland, Spanien, Portugal – som nu har skapat extrem osäkerhet, inte bara i Europa utan i global mening, stabiliserar sig, även om de måste föra en tung åtstramningspolitik så att deras osäkerhet inte framtvingar en åtstramning i Frankrike, Tyskland, Italien och EU som helhet.

Det är naturligtvis en väldigt svår balansgång där det inte finns några exakta lösningar på vad som är sant och inte sant. Man får med hjälp av trial and error ta sig framåt. För att skapa denna stabilitet har vi lagt ett lock på marknaden med faciliteten på 750 miljarder euro som ska göra att man inte behöver känna en oro för att statsskuldtyngda länder ska drabbas av någon allmän förtroendeförlust som leder till räntemarknads-spiraler.

Van Rompuy som är Europeiska rådets ordförande har nu bestämt att ha en arbetsgrupp som i praktiken består av Ekofin. Jag tror att slovenerna har skickat sin Europaminister; i övrigt är det samma människor i rummet. Skillnaden är att vi i Ekofin normalt sett har väldigt välorganiserade diskussioner som bygger på preparerade papper från kommissionen med välstrukturerade förslag. Nu hade vi på första mötet i praktiken ett allmänt samtal om finanspolitik. Det kan vara motiverat, även om det naturligtvis riskerar att skapa en del osäkerhet på marknaden att man samlar ihop Europas finansministrar för ett allmänt samtal.

Nu har vi och ett antal andra länder tillsammans med Ekonomiska och finansiella kommittén, EFK, tryckt på att det måste bli ordning på detta. Det måste finnas ordentliga dagordningar, ordentliga arbetspunkter och en idé om att vi kan komma fram med konkreta resultat, och det finns väl en förutsättning att det också ska kunna ske med lite större ordning. Vi har möte med Van Rompuy i samband med Ekofin i Luxemburg.

Vi har gjort ett inspel som ni har fått. Jag kan säga att det svenska inspelet påminner mycket om de andra inspelen. De flesta länder har dragit slutsatsen att vi behöver bättre ordning, och särskilt behöver andra ha bättre ordning och för övrigt tycker vi att vår egen ordning är något som de andra borde kopiera.

Jag ironiserar lite, men det är lite så vårt eget inlägg är skrivet. Vi tycker att den svenska ordningen har fungerat väldigt väl. Man kan väl säga att det är ett par olika saker som vi har tryckt på i detta.

Det första är att man måste fästa större vikt vid skuldkriteriet i de här diskussionerna. Det som har skapat den extrema osäkerheten är att en del länder har väldigt hög skuldsättning. I sig är det inte nödvändigtvis superfarligt. Belgare och italienare har till exempel låst in sin skuld i ett inhemskt sparande i sina försäkringsbolag. De har i övrigt små obalanser och en budget som bygger på att en mycket stor del av budgeten går till räntebetalningar. Det är så, de köper det och då har man ingen förtroendekris kring det.

Det som är speciellt med Grekland, Portugal och Spanien är att de har kombinerat en stor offentlig skuldsättning med mycket hög privat skuldsättning, alltså stora bytesbalansunderskott. Bytesbalansunderskott av en sådan här magnitud och i en sådan här tid finansieras med hett, rörligt, farligt utländskt kapital som riskerar att dras undan väldigt snabbt, och då får man de här förtroendespiralerna.

Man måste alltså fästa större vikt vid skulden, därför att det är den som i grunden skapar problemet, och sedan också fästa större vikt vid obalanserna.

Vår tes är att det inte i första hand kan ske genom att man ändrar det europeiska ramverket. Det är bra om man gör det, det är viktigt på alla sätt det som handlar om de europeiska semesterna, tydliga rekommendationer och sådant, men det måste bygga på nationella ramverk. Det måste bygga på att varje land känner att de vill ta ansvar för sin finanspolitik och vill ha en ordning för detta.

Vi har försökt beskriva den svenska processen. Den känner ni väl till, eftersom en av dess kärnor är här i riksdagshuset. Det som vi har tryckt på, och som jag tror är en av de största förändringarna under de fem tio år jag var utanför politiken, är att vi nu har en mycket starkare baslinje i

vår budget. Jag kommer ihåg hösten 1992 när den borgerliga regeringen och Socialdemokraterna gjorde upp om mycket omfattande åtstramningspaket. Sent, när vi hade jobbat nästan dygnet runt under de där månaderna i november och december för att få allt i ordning, satte jag mig och räknade igenom vad som hade hänt med nominella utgifter. Här hade vi samlat hela den politiska ledningen i Sverige: Vad hade vi åstadkommit?

Det visade sig att på många punkter hade vi en baslinje som gjorde att utgifterna hade ökat, men efter alla besparingar hade de ökat lite mindre.

Nu har vi alltså tack vare pris- och löneomräkningssystemet ett annat sätt att löneförhandla i offentlig sektor, vi har de automatiska produktivtetsavdragen, de nominellt låsta utgiftstaken men också nominellt låsta utgifter på ett antal områden och ett antal andra saker. Hela utgiftsstrukturen ligger nu i praktiken inne i budgeten. Pengarna spenderas det år som är avsikten. Man kan inte skicka dem fram och tillbaka över årsskiften som man tidigare kunde göra, och detta gör att om vi säger att budgeten innehåller en krona så innehåller den med stor sannolikhet en krona. Om det står att den ska spenderas 2010 är det mycket sannolikt att den spenderas 2010.

Det här låter väldigt basalt och nästan lite barnsligt att påpeka, men för nästan alla de länder som inte har ordning är detta inte sant. Mycket betydande delar av budgeten ligger utanför. Mycket betydande delar har man inte kontroll på i den meningen att man vet vilket år utgifterna används. Man har helt enkelt inte den strukturen, och man har ofta en mycket, mycket stark basdrift. När man börjar varje års budgetförhandling har man redan ökat utgifterna med väldigt stora belopp.

Det här är egentligen inte så mycket politik i den meningen att vi behöver bråka om det mellan partierna, men det skapar en bra ordning som ger oss väldigt mycket stabilitet. Häpnadsväckande nog kommer vi alltså att argumentera för att de andra bör bli som Sverige.

Man kan konstatera att vi i det här sammanhanget också kommer att få föra en diskussion om situationen i Spanien och Portugal. Vår hållning är att den diskussionen bör föras på Ekofinrådet. Det finns en stark vilja att vi inte ska ha sådana diskussioner, men ska vi nu ha ett system där vi utvärderar varandra och det är en del av övervakningssystemet kan vi inte ena dagen ha en diskussion om att vi ska skärpa övervakningssystemet och nästa dag ha en diskussion om att vi inte ska säga något på den punkten.

Så kan det inte vara. Vi har ett övervakningssystem, vi vill skärpa det och då blir det också diskussioner på de punkterna. Det tänker jag nog insistera på att det blir, och jag tänker säga ungefär samma sak som vi har sagt tidigare: De behöver förmodligen göra mer och bredare strukturreformer för att säkra sin konkurrenskraft och minska den här problematiken.

Meddelandet från kommissionen som ska antas av Europeiska rådet har jag läst flera gånger med den uppenbara ambitionen att försöka förstå om det fanns något nytt i detta. Efter att själv ha läst det två gånger utan att kunna hitta någonting som jag uppfattade som nyheter har jag frågat mina älskade tjänstemän. Vi landade i slutsatsen att såvitt vi kan se är detta i praktiken bara en upprepning av väl kända ståndpunkter. Det är i och för sig viktigt, och det är bra att det antas på Europeiska rådet, men det är i grund och botten inte speciellt kontroversiellt.

Mötena har nu två fokus, tycker jag. Det ena är att få Van Rompuy-gruppen att faktiskt röra sig framåt, inte fastna i esoteriska diskussioner om eventuella fördragsförändringar utan vad vi inom det här fördraget nu kan göra för att stärka ramverket. Det andra är att bidra till att vi får en ordentlig diskussion om situationen i framför allt Spanien och Portugal. Jag nämner medvetet inte Grekland, för även om läget på marknaderna alltid är besvärligt hoppas vi ändå att regeringen med det breda programmet faktiskt har börjat komma till ett stabilare läge.

Med detta har jag täckt alla tre punkterna.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Ordet är fritt, tekniskt sett, i punkt 7, punkt 8.4 och i största allmänhet om Van Rompuy-gruppen och finanspolitiken.

Anf. 79 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag tycker att regeringens ståndpunkt är helt rätt och att man resonerar helt rätt.

Jag har förstått att många inom bankvärlden nu säger att det är lite upp- och nedvända världen. Företagen har konsoliderat sig, men staternas ekonomier är lite grann i fritt fall ute i Europa.

Frågan är hur krisen som slog till med Lehman Brothers, när många stater gick in med stora stimulansåtgärder, har förändrat och påverkat ländernas ekonomier. Har man gjort för stora stimulanser, har man gjort rätt stimulanser eller hur ska man se på de olika paket som gjordes i de olika länderna? Hur har det påverkat den nya kris som jag upplever att EU nu är inne i?

Anf. 80 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är en mycket klok fråga. Om man ska försöka dra någon slutsats som man skulle önska att Sveriges riksdag och Sveriges framtida regeringar minns är det att hur man hanterar en finanskris är helt avgörande för hur mycket den föröder de offentliga finanserna. Den ordning som till exempel bankstödskommittén en gång ville att vi skulle ha, det vill säga att vi skulle ta över insolventa banker, ha dem i statens regi och sedan lämna tillbaka dem till privata ägare, innebär att vi skulle ta på oss förlusten och sedan lämna tillbaka ett bolag som var välskött.

Gör man som engelsmännen har gjort, alltså tar över stora förlustbolag, löser ut bad assets och sätter dem i ett separat bolag och så äger staten bad assets, betyder det helt enkelt att staten förlorar pengar.

Väljer man att göra som vi har varit tydliga med – kommer ni till oss blir ni förstatligade – kommer vi att skydda skattebetalarnas pengar. Då får vi ett ägande, bolaget blir fit and proper i samma ögonblick som vi äger det och kan då fungera som bank. Sedan kan man rekonstruera det.

Nyckeln är alltså hur man hanterar bankkriser. Tyvärr är det väldigt många länder som har bränt skattebetalarnas pengar på ett alldeles föroddande sätt.

Situationen i dag är väl den att en stor del av osäkerheten kring till exempel Spanien är att de fortfarande inte har rekapitaliserat sitt sparbankssystem. Det finns i dag förmodligen inte någon möjlighet att göra det med andra pengar än statliga. Ett av orosmomenten när det gäller den spanska offentliga ekonomin är när de har för avsikt att ta tag i sitt bank-

system. Hur stora är problemen? Vad kommer det att kosta skattebetalarna?

Det är alltså inte korrekt att säga att företagen i Europa AB är konso-
liderade i en ordning som gör att vi inte har några bekymmer kvar. Delar
av banksystemen, framför allt i länderna med bekymmer, har nog fortfa-
rande ett rätt betydande konsolideringsbehov.

Vad är den stora skillnaden mot Lehmsituationen? Jo, räntorna är
redan nedtagna. En ränta har ju samma stimulerande effekt när den sänks
som när den ligger still om den ligger på en låg nivå. Alla likviditets-
mekanismer är på plats, det vill säga centralbankerna är beredda att fylla
ut den likviditet som finns, och kan göra det. Garantisystemen är på plats.
De mest ruttna äpplena som låg i korgen i september, det vill säga Island
och Baltikum för att nämna några samt ett antal nederländska banker och
Irland, är utlösta. Vi har löst ut ett antal av riskerna, och det minskar
riskerna i dagsläget.

Betyder det att riskerna är obefintliga? Nej, så är det inte. Vi är i ett
mycket osäkert läge. Just i dag och i går såg det ut som om börserna
började stabiliseras. Det kan vara så att 750-miljardersprogrammet och
löften om konsolideringar från Spanien, Portugal, Grekland, Tyskland,
Italien och Frankrike har räckt. Kan vi vara i en situation att den bilden
ändras om en vecka? Ja. Kan det finnas med i bilden att bekymmer
kommer tillbaka under hösten? Ja. Det här är tyvärr en sådan situation
som vi inte är ute ur förrän man känner sig trygg med att offentliga fi-
nanser håller och att bankerna är sanerade, och det kommer inte att vara
sant på åtminstone något år.

Vi vill heller inte att det ska vara sant, i den meningen att det vore
helt orimligt att kräva att spanjorer och greker löste ut alla sina skulder
på ett eller två år. Det måste rimligen ske gradvis, men då löser vi också
problemet gradvis och det är därför vi då har en kvarstående osäkerhet.

Vi kommer alltså helt enkelt att få följa situationen. Det som är bra är
att räntorna redan är låga och att centralbankerna redan har lagt fast alla
system för att hantera riskerna.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja fråga om finansministern ytterligare kan kommentera
de politiska förutsättningarna att agera i den riktning som regeringen vill.
Till exempel hörde jag min grekiska kollega så sent som häromdagen
kritisera tyska krav på starkare budgetstabilitet. Hon tog det mest som en
attack på Grekland. Det är ett av många symtom man ser på bristande
krisinsikt och bristande vilja att komma till rätta med sina problem.

Jag skulle vilja be finansministern att, om det går, bedöma ytterligare
hur det står till med viljan hos till exempel grekiska, spanska och portu-
gisiska finansministrar att agera i nödvändig riktning.

Anf. 82 Finansminister ANDERS BORG (m):

Den grekiske finansministern är alldeles tydligt en av dem som argu-
menterar för att man måste lösa problemet. Kunde man lita på att allt han
sade också skulle omsättas i praktik skulle vi inte ha några bekymmer.
Jag har stort förtroende för att han har en väldigt klok inriktning på det
han gör och är övertygad om att samma sak gäller för Greklands pre-
miärminister. Sedan återstår frågan vad de klarar politiskt av detta, men

deras vilja skulle jag säga är tydlig. De vill göra så mycket de kan för att hantera situationen.

Det återstår nog en hel del bekymmer med Spanien och Portugal innan vi riktigt är ute ur skogen, så att säga. En viktig poäng när det gäller spanjorerna att de inte har en skuldsättning i den offentliga sektorn som är lika stor. De har inte heller fullt så stora underskott historiskt sett. De har ju haft överskott under lång tid och minskat sin skuldsättning.

Det är ett bra argument om det inte vore så att de har stora bytesbalansunderskott, en mycket hög privat skuldsättning och ett banksystem som är instabilt. Valutafondens senaste artikel 4-bedömning av Spanien har en inledning som är remarkabel i sin öppenhet om reformbehovet. Det överstiger vad vi normalt ser. Det behövs ytterligare åtgärder. Det återstår att se om de förmår göra detta.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar vad gäller stabilitets- och tillväxtpakten, alltså punkt 7, och för regeringens ståndpunkt i punkt 8.4. I den punkten ska jag också anmäla att frågan senast behandlades i nämnden den 12 maj då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går tillbaka till punkt 8.1 och 8.2 som förslagsvis sambehandlas. Här ska det hanteras slutsatser om Europa 2020 och diskuteras en rapport till Europeiska rådet om gemenskapens ekonomiska politik. Den frågan, 8.1, var i nämnden senast den 12 maj då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar men med avvikande mening från s, v och mp.

När det gäller behandlingen av Europa 2020 finns det en rik riksdagshistoria, och regeringshistoria också för den delen. Jag brukar främst framhålla finansutskottets betänkande 2009/10:29 där riksdagens samlade bedömning av 2020-processen görs. I det betänkandet finns det reservationer från s, v och mp. Senast frågan behandlades i nämnden var den 12 maj då det fanns stöd för regeringens förhandlingsupplägg men med avvikande mening från s, v och mp.

Nu ger jag ordet till finansministern, om han vill säga något ytterligare om 8.1 och 8.2. Underlag är utsänt.

Anf. 84 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det här ska också diskuteras i Epscorådet, och jag har förstått att socialministern står och stampar, beredd att informera nämnden i denna fråga.

Det som är viktigt för oss att trycka på är dimensionerna kring jämställdhet och arbetsmarknadsdimensionen i en social sammanhållning. Jag ska väl säga att detta i praktiken är en falsk B-punkt. Det kommer förmodligen inte att bli en upphetsad diskussion. I praktiken är man överens om de här riktlinjerna.

Det som vi tycker är bra, inte perfekt men ett steg framåt, är att kommissionen lyfter fram vikten av ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor. Jag tycker också att det, i takt med att jag gör inlägg i den frågan, mer och mer känns som om alla accepterar att detta måste vara den grundläggande tillväxtutgångspunkten, att ett av Europas största tillväxt-

2009/10:41

4 juni

underskott är den bristande jämställdheten. Det kommer jag naturligtvis att påpeka även denna gång. Det är centralt.

När det gäller fattigdomen hade man tidigare en tanke om att man skulle använda det relativa fattigdomsmåttet. Det är inte oproblematiskt för ett land som Sverige, därför att det är fråga om dem som har 60 procent av genomsnittsinkomsten. Vi har ju relativt normala yrken som ligger snäppet över, lärare, poliser och vad det nu är. Då kan man, efter en lönerörelse där till exempel lärarna eller sjuksköterskorna har fått lite mer, ha fått poängen att man har ökat den relativa fattigdomen. Vi tycker att det är lite för endimensionellt. Alla mått ska man ju titta på. Det är så man måste göra. Man måste titta på flera olika saker. Vi kan leva med att måttet är med.

Vi har också drivit att det borde finnas en arbetsmarknadsdimension. Då har vi fått stöd för tanken att man ska ha mått på jobless households. Det är väl inte heller alldeles perfekt, men det finns inte så många perfekta mått. Vi brukar ju inte titta på hushållsmåttet, att man står utanför arbetsmarknaden som hushåll. Vi har inte statistik för det, men det får vi nu börja ta fram. Vi tycker ändå att det är ett steg framåt att det kommer in en arbetsmarknadsdimension eftersom arbete är så centralt för hela delaktigheten i samhället och för möjligheten till rörlighet.

Vi välkomnar kartläggningen av makrostrukturella flaskhalsar. Det kan man i och för sig säga. Om man läser texten ser man att det är rätt allmänt hållet. Jag höll på att säga ett ord på pl, plattityder, men det är det naturligtvis inte. Rekommendationerna är väldigt allmänt hållna. Jag tycker inte att de har något stort värde, om jag ska vara helt ärlig. Det står att man ska förstärka sin konkurrenskraft och ha bättre ordning på offentliga finanser. Det finns säkert någon poäng med att det skrivs ned.

Bra är det när det gäller framsteg för jämställdheten. Det kommer att vara viktigt för oss att fortsätta att påpeka det, och det kommer jag naturligtvis att göra inlägg om i den mån det över huvud taget blir en diskussion. Det kommer givetvis även statsministern att påpeka.

Det är bra med en arbetsmarknadsdimension när det gäller fattigdomen. Måttet hushåll utanför arbetsmarknaden är väl en bra början, men man borde egentligen hitta något bättre mått på detta.

Anf. 85 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi tycker naturligtvis att det är bra att finansministern arbetar för jämställdheten. Vi kan ändå säga att strategin har förbättrats under resans gång. Men vi har fortfarande vår avvikande mening i enlighet med finansutskottets betänkande.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 87 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag vill passa på att lyfta fram ett önskemål. Frågan kommer ju tillbaka senare.

När man kommer till indikatorer sätter man upp kvinnor, ungdom, äldre arbetstagare, lågkvalificerade arbetstagare och lagliga invandrare. Uttrycket lagliga invandrare kan jag tycka är väldigt märkligt utifrån vårt sätt att se, men jag skulle gärna vilja få med indikatorer på personer med

funktionsnedsättning för att också kunna förändra den arbetsmarknaden. Det är någonting som jag skulle vilja skicka med. Finns det en möjlighet att få med sådana indikatorer?

2009/10:41

4 juni

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Den delen kommer även att komma upp på socialministersamrådet, men det står förstås finansministern fritt att kommentera det.

Jag kan också för tids vinnande säga att jag förutsätter, tyvärr, att v och mp kvarstår vid de avvikande meningar de brukar ha. De nickar. Jag beklagar det, men noterar detta.

Anf. 89 ULF HOLM (mp):

Jag vill tacka för föredragningen. Jag skulle vilja veta, för jag har hört flera ministrar nämna EU 2020 och att ni ska kämpa för bättre jämställdhet, vad exakt det är ni driver. Det har jag aldrig lyckats ta reda på. Ni säger på mötena att ni lyfter fram jämställdhetsfrågorna, men vad exakt är det ni försöker få in och som ni tydligen inte har lyckats med hittills under våren? Det skulle jag gärna vilja veta.

Vi står fast vid vår avvikande mening.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 91 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag vill understryka för Ulf Holm att det är viktigt att vi lyfter fram de här frågorna. Lyfter inte vi fram dem vid diskussionerna är det med betydande sannolikhet ingen annan som gör det. Det är därför centralt att vi hela tiden gör det. Det är bland annat en del i opinionsbildningen.

Nu har vi fått fram att det ska vara ett arbetskraftsdeltagande både för män och för kvinnor och att det finns med i underindikatorerna. Det är naturligtvis inte bara Sveriges förtjänst, för det är många länder vid sidan av Sverige som tycker att jämställdheten är viktig. Men jag vill nog säga att det är vi som har drivit detta tydligast.

Hela tiden måste vi driva frågan ännu hårdare, men nu är varken jag eller Ulf Holm av uppfattningen att EU ska gå in och styra över länderna och bestämma hur man utformar sin sambeskattnings, hur mycket barnomsorg det går att få, vilken kvalitet den har och sådant. Det måste länderna få göra själva. Men vi måste hela tiden driva på i denna riktning.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Ville finansministern kommentera frågan om funktionshindrade eller ska vi spara den?

Anf. 93 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag överlåter den åt Göran Hägglund.

Anf. 94 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill ha fört till protokollet att även om man vill ha både män och kvinnor i arbetslivet har man skrivit det på det sättet i strategin att det kan vara 100 procent män och 0 procent kvinnor. Det är inget vidare.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag bara få fört till protokollet att det i regeringens särskilda papper ytterligare preciseras hur regeringen driver jämställdhetsfrågan i 2020-strategin. Det har föredragits av både statsministern och Europaministern och bör därför gå att hitta i våra rullor. Om jag anmäler det så här kan man hitta det sedan. Det har vi samrått om med Birgitta Ohlsson, EU-ministern, tidigare under våren.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande meningar från s, v och mp enligt deras motiveringar.

Nästa punkt är 8.3. Det är såvitt jag förstår en informationspunkt om förstärkningen av den finansiella regleringen. Punkten behandlades senast i nämnden den 12 maj, då med stöd för regeringens ståndpunkt.

Finansministern har inget att tillägga till det underlag som är utsänt. Vi tackar för informationen i den frågan.

I punkt 8.5, Förberedelser inför G20-toppmötet, föreligger utkast till mandat som nämndens ledamöter har fått i utskick 1. Frågan behandlades senast i nämnden den 12 maj då vi informerades i frågan.

Anf. 96 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi har G20-mötet nu i helgen och därefter har vi ett G20-möte i Toronto. Det är Torontomötet vi nu talar om. Det kommer att äga rum ett möte den 4 och 5 juni i Busan.

G20 har ju lite grann bekymret att det inte är en organisation som har några egna instrument eller möjligheter att vidta åtgärder, utan det måste gå via IMF och via ländernas egna åtgärder så att säga. Nu har vi fått ett terms of reference för EU som ligger väldigt nära de riktlinjer som vi tidigare har haft. Jag tycker inte att det finns så mycket att tillägga om det. Jag skulle tro att det egentligen är två punkter som det blir diskussion om både i Busan och förmodligen också i Toronto.

Den ena frågan gäller bankavgifterna. Går det att få en samsyn kring detta? Kanadensarna lyckades ju avföra frågan vid förra mötet. Nu kommer det väl ett nytt varv. Det förefaller osannolikt att man når enighet eftersom kanadensarna har den syn de har på detta, men det finns numera en rätt stor samsyn inom EU och därtill mellan EU och USA i den här frågan.

Nu är vi faktiskt nere på diskussioner om vad det ska vara för tillgångar i en eventuell fond, var fonden ska få ingripa, på vilket sätt och sådant. Då har man kommit väldigt långt i diskussionerna.

Den andra stora frågan gäller diskussionen mellan USA och Europa om huruvida Europa börjar sanera sina offentliga finanser för tidigt. Amerikanerna vill gärna att man ligger kvar längre med en expansiv politik. I den diskussionen ligger någonting som vi inte alltid erkänner för varandra. Det är att när amerikanerna har 12 procents underskott är det relativt sannolikt att de kommer tillbaka till 3 procents underskott med en åtstramning på kanske 1–2 procent av bnp därför att deras arbetslöshet väldigt snabbt åker ned och deras tillväxt väldigt snabbt kommer tillbaka. Det är både Federal Reserves och Treasures bedömning att man med relativt måttliga åtstramningar är tillbaka vid ett underskott som gör att skulden inte längre stiger.

För Europa, med vår extremt mycket lägre potentiella tillväxt och vår mycket trögare struktur, tenderar underskotten att ligga kvar under längre

tid. Amerikanerna gör det lite lätt för sig. Bland annat har de väldigt små ränterisker, för så fort det blir osäkerhet flyr alla tillgångar in i amerikanska statspapper och då sjunker deras räntor. När det blir oro för oss andra, till exempel om deras statsfinanser, sjunker deras räntor.

Det andra är tendensen att offentliga finanser automatiskt återställs mycket enklare än i Europa. Det kommer att vara den andra stora diskussionspunkten.

Spänningen inom G20 kring den kinesiska valutan har avtagit något. Kineserna har öppnat lite mer för att de så småningom ska låta sin valuta applicera. Det kom ut av det bilaterala mötet mellan Geithner och hans kinesiska motsvarigheter att man nu hade ett lite större mått av samsyn.

Det är inte alldeles uppenbart vad det här mötet ska leda fram till. Jag tror att det blir en bankavgiftsdiskussion och en diskussion om stabiliseringspolitiska avvägningar.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Det här är inte slutsatser. G20 står inte i EU-fördraget precis. Vi brukar förfara så att vi tar detta som en diskussionspunkt, eftersom EU trots allt tycker saker som har effekt i övrigt. Det innebär att man kan framföra synpunkter även om man inte skulle hålla med. Det har vi dock gjort hittills.

Anf. 98 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag håller med om mycket av det som finansministern sade när det gäller bankavgifterna. Men det som finansministern inte sade, med tanke på förra diskussionen, var att det är väldigt viktigt att på möte efter möte lyfta upp frågor som är viktiga. I det här underlaget finns ett avsnitt som handlar om stark hållbar ekonomisk utveckling. Jag tycker att finansministern bör lägga fram att ska man ha en stark hållbar ekonomisk utveckling måste klimat- och miljöfrågorna vägas in. Det står inte särskilt tydligt uttryckt i de underlag vi har fått. Jag tycker att finansministern bör lyfta upp att det är viktigt att skapa nya klimatjobb.

Jag har alltså en avvikande mening när det gäller detta om inte finansministern nu håller ett eldigt inlägg.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi får väl höra. Jag noterar risken för avvikande mening så länge.

Anf. 100 Finansminister ANDERS BORG (m):

Ulf Holm får naturligtvis gärna ha en avvikande mening, men jag har ingen avvikande mening i förhållande till Ulf Holm. Vi ska naturligtvis påpeka detta.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Har Ulf Holm då en avvikande mening i förhållande till finansministern?

Anf. 102 ULF HOLM (mp):

Nej, inte om jag i nästa protokoll kan se ett referat av att finansministern lyft upp detta på EU-mötet. I så fall tänker jag inte ha en avvikande mening i dag.

Anf. 103 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag måste få påpeka att det med stor sannolikhet inte blir någon diskussion alls om terms of reference. De är så långt komna att man gör bedömningen att detta närmast är en falsk B-punkt.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat, men just i dag skiljer det inte mycket i sak mellan finansministerns och Ulf Holms åsikter. Vi får se om det gör det sedan.

Anf. 105 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag vill stödja regeringen med anledning av att det i våra papper står att man ska stödja genomförandet av en stärkt finansmarknadsreglering i arbetet för att på global nivå hitta gemensamma principer för hur finansmarknaden kan bära kostnaden för negativa effekter som den kan orsaka. Det tyckte jag lät väldigt bra, och det stöder jag verkligen.

Anf. 106 ULF HOLM (mp):

Jag vill inte verka petig, men är det så att vi får ett underlag som vi inte kan påverka, eller ha avvikande mening där vi kan påverka innehållet, tycker jag att det ska tas som en informationspunkt. Jag kan inte ha en avvikande mening eftersom vi uppenbarligen inte kan påverka texten. Då kan det inte vara en beslutspunkt.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Så vitt jag förstår är terms of reference föremål för någon form av rådsöverenskommelse. Det är ju inte slutsatser, lagstiftning och skarpt på det sättet, så rent juridiskt är det väl lite oklart vad terms of reference är.

Vid behandlingar inför G20-möten har vi valt att pröva vad regeringen tycker och vad EU ska tycka eftersom det har effekt.

Kan finansministern precisera ytterligare vad rådet ska göra åt det?

Anf. 108 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag ska följa upp Ulf Holms synpunkt och se om vi kan få en förstärkning av detta i terms of reference. I bästa fall kan vi det. Det kan också hända att vi inte lyckas med det, men jag lovar att vi ska följa upp frågan.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Det uppfattar jag som att finansministern bekräftar att det är ett beslut som rådet ska fatta beträffande vad EU ska tycka gemensamt. Jag uppfattar att i förhållande till det har Ulf Holm ingen avvikande mening i dag men att han håller ögonen på finansministern när vi ses igen.

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 9 som handlar om att Estland vill införa euron som valuta den 1 januari 2011. I den meningen är frågan ny. Underlag är utsänt.

2009/10:41
4 juni

Anf. 110 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är eurogruppen som ska avge en uppfattning gällande detta. Därefter ska frågan gå till Europeiska rådet som det sedan står fritt att fatta vilket beslut de vill. Den information vi har tyder på att eurogruppen har alla avsikter att fatta beslut om att välkomna esterna som medlemmar. Vi har argumenterat för det i de sammanhang vi har kunnat, och jag kommer möjligtvis att göra ett inlägg även i detta sammanhang.

Det är naturligtvis glädjande om esterna nu vill detta och uppfyller kriterierna för att bli medlemmar. Estland har bedrivit en hård och ansvarsfull kamp för att övertyga sina europeiska grannländer om att det är ett stabilt och välskött land. Det är den bedömning vi gör, så vi stöder detta.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Finansdepartementet och ministern får korrigera mig i formfrågan, men visst är det så att Ekofinrådet också fattar ett formellt beslut? Är det beslut i Ekofinrådet om detta, och vad ska man göra med det?

Anf. 112 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi ska behandla konvergensrapporterna, och sedan ska vi fatta beslut efter att Europeiska rådet har gjort det. När Europeiska rådet har bestämt sig ska vi se om vi i Ekofin tycker likadant. Vi får se om Ekofin väljer att överpröva Europeiska rådet och ha en avvikande uppfattning.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Regeringens ståndpunkt inför Ekofin är således att stödja detta. Är det någon som önskar ordet med anledning av det? Nej.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Punkt 10, Pensioner ska ha blivit en A-punkt, och den är dessutom behandlad och klar. Därför kan man inte säga annat än att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Punkt 11 är Övriga frågor. Jag har ingen sådan anmälning och inte finansministern heller.

Sedan står det i våra noteringar att det även är möte i EIB:s råd samt lunch. Är det något särskilt som ska diskuteras vid lunchen eller något som finansministern vill säga om det? Nej.

Därmed är vi klara med samrådet inför rådet och tackar finansministern och hans medarbetare så mycket för i dag.

3 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård)

Socialminister Göran Hägglund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 1 december 2009

Återrapport från informellt möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 22–23 april 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 7–8 juni 2010

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi fortsätter sammanträdet och säger välkommen till socialministern. Vi har sammanlagt fem ministrar och statssekreterare som behandlar detta stora Epscoråd, och vi ska försöka att göra det i föredragandeordning. Det innebär att vi kommer att hoppa mellan dagordningspunkterna en hel del.

Vi börjar med återrapporterna. Det var ett tag sedan vi sågs sist, och det innebär att det finns en återrapport från mötet i rådet den 1 december som var det sista under svenskt ordförandeskap samt en från det informella mötet den 22–23 april. Det finns utsänt rapporter från dem.

Anf. 115 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru ordförande! Senast vi sågs i den här kapaciteten var när vi höll på att avrunda vår ordförandehöst, och nu har vi kommit så långt att det snart är dags att avrunda det spanska ordförandeskapet.

Av mina frågor är det egentligen bara patientrörligheten som kommer att behandlas som beslutspunkt på Epscorådet i nästa vecka i Luxemburg. Läkemedelspaketet kommer under Övriga frågor.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Vi är inte där riktigt än. Jag anmälde att det fanns två återrapporter från tidigare rådsmöten. Vill socialministern säga någonting om dem?

Anf. 117 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Nej, jag avstår.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Vill någon av ledamöterna säga någonting om dem eller ställa frågor? Vi återkommer till patientrörlighetsfrågan. Är det andra frågor om återrapporterna? Jag finner inte så, och då lägger vi dem till handlingarna.

Därmed går vi in på information och samråd i socialministerfrågorna inför det kommande rådet den 7–8 juni. Socialutskottet informerades i sina frågor den 27 maj. A-punktlistan ligger ute för skriftligt samråd, och det finns inga socialministerpunkter på den.

Vi går vidare till punkt 14 som handlar om just patientrörligheten. Jag ska referera till tidigare riksdagsbehandling inför rådsmötet den 1 december. Inför det var det överläggningar i socialutskottet där det fanns

stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från Vänsterpartiet. Sedan hade vi samråd i EU-nämnden den 26 november, och även då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från Vänsterpartiet.

Nu ska socialministern berätta vad som har hänt sedan dess och hur landet ligger inför en eventuell politisk överenskommelse, det vill säga beslutspunkt.

Anf. 119 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Jag ska börja med att säga något som jag möjligen borde ha sagt på förra punkten. Som ni vet var det nära att vi hade kunnat nå en överenskommelse om patienttrörligheten redan den 1 december. Det var ett ganska omtumlande möte där vi fick bryta vid flera tillfällen och genomföra bilaterala överläggningar. Men vi hade en blockerande minoritet som gjorde det omöjligt att vid det tillfället nå en överenskommelse.

Frågan gick i stället över till det spanska ordförandeskapet. Spanien var för övrigt ett av de länder som tillhörde den blockerande minoriteten. Efter lång tystnad lade det spanska ordförandeskapet med stöd av kommissionen fram ett förslag till ny kompromiss. Det gjordes bara någon dag före det informella hälsoministermötet i Madrid som hölls den 22–23 april. Det var väldigt få ministrar på plats vid det tillfället, sannolikt på grund av begränsningar i resandet till följd av askmolnet, men de deltagande ministrarna och övriga delegater liksom kommissionären Dalli välkomnade förslaget.

I samband med diskussionen fick Sverige väldigt mycket uppskattning för att vi hade fört frågorna så långt framåt och för det gedigna arbete vi utträttat i frågan under vårt ordförandeskap. Det spanska ordförandeskapets kompromisstext byggde till övervägande del på den svenska texten som låg på bordet vid Epscorådet den 1 december.

Det kan sägas vara ändringar på fyra punkter utifrån det som vi hade presenterat. Det handlar alltså om tillägg från Spanien.

Den första frågan handlar om dubbel rättslig grund. Det föreslås i det förslag som vi nu ska ta ställning till att både artikel 114 som rör den inre marknaden och artikel 168 som rör folkhälsa ska fungera som rättslig grund för direktivet i dess helhet. Vår position är att vi kan acceptera det.

Den andra frågan handlar om hemvändande pensionärer och deras familjemedlemmar. Där är huvudregeln i direktivförslaget att den medlemsstat som är behörig att utfärda förhandstillstånd enligt förordningen 883/04 även ska vara ansvarig för vårdkostnaderna enligt direktivet. Sverige har inom ramen för den förordningen sagt ja till att betala vårdkostnader i Sverige för de svenska pensionärer och deras familjemedlemmar som bor i en annan medlemsstat men som tillfälligt vistas i Sverige. Spanien föreslår nu att den principen även ska gälla den vård som omfattas av detta direktiv. Vi tycker att vi kan acceptera att kostnadsansvaret blir samma oavsett om vården ges inom ramen för förordning 883 eller enligt direktivet om patienters rättigheter.

Den tredje frågan, som har diskuterats mycket, är den om förhandstillstånd. Krav på kvalitet och säkerhet föreslås finnas med bland kriterierna för när förhandstillstånd får krävas och när förhandstillstånd kan avslås.

2009/10:41

4 juni

Den fjärde frågan som Spanien har lagt till i kompromisstexten är e-hälsa. Den nya skrivningen är något starkare och något mer konkret, vilket vi inte har någon anledning att motsätta oss. Ändringarna ligger i linje med de rådsslutsatser om e-hälsa som antogs under det svenska ordförandeskapet på just den punkten.

Vad gäller icke-kontrakterade vårdgivare har det spanska ordförandeskapet lyft in den svenska skrivningen som lades på bordet vid Epscorådet den 1 december men som då inte kunde accepteras. Nu är förslaget att det ska ske. Förutom att alla vårdgivare måste leva upp till god kvalitet och säkerhet finns en skrivning om att patienterna ska erhålla lika rättigheter oberoende av om vården utförs i hemlandet eller i annan medlemsstat. I övriga delar framgår kompromissförslagets innehåll ganska väl av den rådspromemoria som nämnden har fått.

Vi tycker att det finns skäl att i stort välkomna förslaget. Man vet aldrig, men i den bästa av världar hade vi från svensk horisont helst sett en text som innehöll färre möjligheter för medlemsstaterna att kontrollera patienters rörlighet genom förhandstillstånd och andra mekanismer. Vi har dock haft en majoritet av medlemsstaterna mot oss i denna fråga. Trots det gör vi bedömningen att fördelarna som uppstått genom förslaget överväger nackdelarna med att inte kunna enas om ett direktiv. Fördelarna innebär, och det är mycket viktigt, att det är politiker som fattar beslut om hälso- och sjukvården i EU. Det är inte domstolen som kommer att fatta beslut. Folkvalda fattar beslut om det regelverk som ska gälla. Jag tror att vi alla här kan enas om att det är bättre och mer förutsebart om vi gör på det viset.

Förslaget innebär även att man tillskapar kontaktpunkter i medlemsstaterna för att ge bättre information till patienterna. I dag kan man få information via Försäkringskassan, men det brister här och var, och därför är det bättre med de nationella kontaktpunkterna.

Vidare innebär förslaget ett ömsesidigt erkännande av recept, såsom e-recept. Det är förstås ett tydligt mervärde för den enskilde medborgaren. Likaså innebär det ett ökat samarbete inom hälso- och sjukvården. Dessutom får vi ett regelverk på plats. Därmed förtydligas EU-domstolens rättspraxis och får genomslag i alla medlemsländer, vilket givetvis har betydelse.

Mot bakgrund av de rådsarbetsgrupps- och Coreperförhandlingar som ägt rum under de senaste veckorna tycks det kunna vara möjligt att nå en överenskommelse på Epscorådet den 8 juni. Det är naturligtvis inte omöjligt att det vid sittande möte sker en del små justeringar av texten, men vi tror att det kan komma att gå bra.

Regeringens strävan är förstås att få ett direktiv som i så stor utsträckning som möjligt fokuserar på patienten och patientens rätt till kvalitativ vård. Det har vi självfallet agerat för i rådsarbetsgruppen och i Coreper. Därför kan vi ställa oss bakom det förslag som kommer att presenteras för ministrarna på Epscorådet. Vi tycker att det ligger väl i linje med gällande EU-rättspraxis.

Vi kommer naturligtvis att fortsätta att agera för att förstärka patientens rätt i en andra behandling; frågan ska ju komma tillbaka. Vår förhoppning är att den andra behandlingen i Europaparlamentet kan inledas så fort som möjligt för att processen inte ska avstanna. Vi minns att parlamentets första behandling visade att de kanske låg närmare den svenska

positionen än det som ser ut att bli överenskommelsen. Vi hoppas att det så småningom kan leda till en bättre balans mellan patientens rättigheter och medlemsstaternas legitima möjlighet att kontrollera och styra sjukvården på hemmaplan.

2009/10:41

4 juni

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Även jag hoppas att vi så snart som möjligt kan gå vidare med Euro-parlamentet. Har socialministern någon uppfattning om när ”så snart som möjligt” skulle kunna vara? Jag antar att det är upp till belgarna, men socialministern har säkert bättre insyn än jag i hur det ligger till.

Anf. 121 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Jag har svårt att göra en sådan bedömning i dag. Först måste vi landa i en överenskommelse på tisdag. Jag tror dock att det finns ett intresse från såväl rådets som parlamentets sida att så snabbt som möjligt ta sig an frågan. Jag har svårt att i dag ge en säker tidtabell, och då är det kanske bättre att jag tills vidare håller gissningarna för mig själv.

Anf. 122 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag tackar så mycket för föredragningen. Jag har inga frågor om innehållet i direktivet, men i rapporten från mötet i Madrid i april står det att England var emot förslaget. De har alltså ändrat sig helt om jag förstod socialministern rätt.

Förra gången EU-parlamentet behandlade frågan var det ett annat parlament; det har varit val däremellan. Finns det några indikationer på att EU-parlamentet har ändrat uppfattning i en riktning som skulle ligga närmare det svenska förslaget?

Anf. 123 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Vänsterpartiet har redovisat sin ståndpunkt i denna fråga både skriftligt och muntligt i socialutskottet och EU-nämnden. Vi vidhåller vår avvikande mening.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 125 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har en ren kunskapsfråga som gäller e-hälsodelen i direktivet. Det står att man inte ska ha någon harmonisering av standarder för e-hälsotjänster i genomförandekommittén. Om det ska fungera antar jag att man måste ha e-journaler, alltså journaler som kan skickas mellan varandra. Man måste ha möjligheter att kontrollera vilka mediciner människor får. Vi vet att man redan i dag kan gå till olika läkare och att det inte samordnas. Man kan hämta ut många medikamenter på recept, vilket kan bli både dyrt och förödande för den enskilde individen.

Det fungerar inte i Sverige i dag, och därför undrar jag hur vi ska kunna få det att fungera mellan 27 medlemsländer.

Anf. 126 JAN R ANDERSSON (m):

Jag vill börja med att tacka socialministern för föredragningen. Det är inte svårt att känna sig konspiratorisk när det gäller dessa frågor. Det verkar nästan ha gått troll i att få igenom ett direktiv som garanterar stärkta möjligheter för patienterna i Europa. Det arbete som Sverige driver är bra, och i grunden finns väl en ganska bred samsyn om den svenska linjen.

Mina frågor gäller förhandlingarna. Man kan misstänka att spanjorerna med dessa nya förslag velat begränsa möjligheten för patienter att hitta vårdgivare i andra delar av EU. Det jag funderar över, och kanske vill ha en försäkran av socialministern om, rör det inspel som spanjorerna gjorde gällande förhandstillstånd med anledning av säkerhetsstandarder i andra länder. Det kan vara en möjlighet för ett enskilt land att begränsa sina patienters rörlighet. När det gäller den dubbla rättsliga grunden skulle det kunna vara en möjlighet för att hävda andra rättigheter och på så sätt begränsa patienters rättigheter.

Jag vill därför gärna ha en försäkran om att alla håll är täppta så att det inte blir surt när vi går till beslut.

Anf. 127 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det ställdes bra frågor. Ulf Holm frågade om Storbritanniens fotbyte, om de är med eller inte. Ja, det stämmer att de är med. De har varit väldigt konstruktiva i arbetet både vid decembermötet och i rådsarbetet under våren. Man har från Storbritanniens sida haft problem beträffande artikel 14, men vi räknar med att de kommer att kunna vara med. Såvitt vi i dag kan bedöma är det bara Portugal och Slovakien som kan tänkas motsätta sig förslaget, och det skulle vara långt från den blockerande minoritet som vore ett hinder för antagande. Det är dock några dagar kvar, så man vet aldrig.

Christina Axelsson ställde den viktiga frågan vad e-hälsa kan komma att innebära. Mycket riktigt fick vi i Sverige för ett par år sedan en lagstiftning som innebär att vi genom en ny patientdatalag bättre kan reglera informationen om oss som patienter. Själva grundidén är att skapa en legal grund för att du och jag som patienter ska kunna föra med oss informationen oavsett vilken vårdgivare vi möter. Det krävs ytterligare steg innan vi i Sverige är där, och då är det förstås ännu längre till att vi kan gå till en läkare i Spanien eller Tjeckien och föra med oss informationen elektroniskt.

Det som väl ligger närmast till hands är e-recept. Det vore ett mycket tydligt praktiskt framsteg om jag som patient eller användare av läkemedel – om jag glömt mitt läkemedel, läkemedlet tar slut eller något sådant – kunde hämta ut läkemedlet under semesterresan, affärsresan eller vad det nu kan vara. Det vore givetvis en oerhörd förbättring, och jag tror att just det ligger närmast till hands.

Sedan finns naturligtvis säkerhetsaspekterna, som Christina Axelsson var inne på. Vi har stora bekymmer med att den ena läkaren inte vet vad den andra skriver ut. Sammantaget kan det få ödesdigra effekter för hälsan hos den enskilde patienten. Därför är det oerhört viktigt att vi lyckas hitta system för detta. I vårt eget land är det redan på gång, men utmaningen blir inte mindre när det kommer in fler läkare i bilden. Svaret på

frågan är att jag tror att e-recept ligger närmast till hands, men också där är det en bit kvar att gå.

Jan R. Andersson frågade vad kvalitetskraven kan innebära. Där får det, för det första, inte vara någonting annat än just kvalitetsskäl som förhindrar. Vi har tyckt att man till och med skulle kunna klara sig utan dem eftersom vi har många gemensamma regler på detta område, alltså ömsesidiga erkännanden av legitimationer och annat. Det har emellertid varit viktigt för många andra länder, och vi kommer att säkerställa – det finns även ett regelverk kring det – att det inte ska kunna användas av andra skäl för att förhindra patientens rörlighet. Det ska finnas ett faktiskt kvalitetsbekymmer för att kunna stoppa det hela av det skälet.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja följa upp Christina Axelssons fråga och svaret om e-recept. Jag delar socialministerns uppfattning att det är en bra medborgarlig vardagsfråga, och om den kunde lösas skulle det underlätta för många.

När socialministern säger att det är en bit kvar att gå undrar jag om det gäller politiskt, tidsmässigt eller både och. Kan socialministern bedöma närmare när han tror att till exempel vanliga svenska semesterfirare skulle kunna hämta ut receptbelagd medicin utomlands.

Anf. 129 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru ordförande! Det skulle bli en gissning. Här finns både tekniska hinder att övervinna och politiska överenskommelser som måste nås innan man kan komma dithän. Jag tror att jag gör klokt i att avhålla mig från att säga sådant som inte blir annat än gissningar. Vi får avvakta tills vi kan ta tydliga steg framåt.

Precis som ordföranden understryker skulle det vara en tydlig förenkling, förbättring, för enskilda patienter, och därför ska vi sträva efter det. Jag tror att det finns en gemensam politisk vilja att åstadkomma det, om vi tar det på det generella viset. Sedan vet vi att det kommer att uppstå mängder av detaljproblem på vägen som kan innebära stopp i maskineriet. Jag tror dock att alla är överens om en strävan att nå dithän.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Det finns alltså även politiskt en bit kvar att gå?

Anf. 131 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Ja, det tror jag absolut.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Finns det några ytterligare frågor om detta? Nej.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande mening, enligt tidigare, från Vänsterpartiet.

Nästa Hägglundska punkt under Övriga frågor är 18 d, och även e, gällande läkemedelsförfalskning respektive human- och veterinärmedicin med mera. Underlag är utsänt.

2009/10:41

4 juni

2009/10:41
4 juni

Anf. 133 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):
Det är en informationspunkt vid rådsmötet. Det har egentligen inte hänt någonting som är av sådant värde att vi behöver ägna tid åt det.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:
Vill någon av ledamöterna ställa frågor om dessa punkter? Jag finner inte så. Vi tackar för informationen i punkterna 18 d och e.
Därmed tackar vi socialministern och hans medarbetare för i dag och önskar trevlig helg.

Återrapport från informellt möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning och socialpolitik) den 27–29 januari 2010

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning och socialpolitik) den 8 mars 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning och socialpolitik) den 7–8 juni 2010

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

På nämndens agenda står närmast socialförsäkrings-Epscofrågor med statssekreterare Bettina Kashefi och hennes medarbetare. Statssekreterare Kashefi ersätter också sysselsättningsminister Littorin. Både socialförsäkrings- och sysselsättningsfrågorna föredras av statssekreteraren i fråga.

Vi gör som vanligt och börjar med återrapporterna. Dels har vi återrapport från informellt möte i rådet den 27–29 januari, dels från möte i rådet den 8 mars i de för statssekreteraren relevanta frågorna. Återrapporterna från dessa möten är utsända. Är det någonting statssekreteraren vill säga om mötena? Nej. Har någon av ledamöterna frågor om dessa återrapporter? Nej. Vi tackar för informationen och lägger dem till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför det kommande rådsmötet. Jag ska först säga att socialförsäkringsutskottet informerades i går om frågorna på rådets agenda i socialförsäkringsrelevanta delar. Under punkt 2 är veckans A-punktlista ute för skriftligt samråd. Där står numera även punkt 3, om jag är korrekt informerad. Den ska ha blivit en A-punkt. Det gäller frågan om utvidgning av bestämmelserna i förordning 883 till tredjelandsmedborgare. Den frågan var så sent som i går föremål för överläggning i socialförsäkringsutskottet, där det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Nämnden har också behandlat denna fråga den 5 juni 2009, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Nu förväntas en politisk överenskommelse.

Eftersom frågan blivit en A-punkt förväntas inte diskussion på rådet. Då den nyligen blivit en A-punkt står den fortfarande på den lista som är öppen för behandling. Jag tänkte avsluta denna punkt ganska snabbt, om inte statssekreteraren vill säga någonting om den. Nej. Har någon frågor om denna A-punktlista? Jag finner inte så. Jag lämnar den öppen under pågående skriftligt samråd. Den avslutas i eftermiddag.

Punkt 6 ska vara Kashefisk, om jag är rätt informerad. Det är en ganska stor punkt, 6 a–e, och handlar om de samlade Epscobidragen till Europeiska rådet. Under 2020-punkten finns en samlad riksdagsbehandling i finansutskottets betänkande 2009/10:29, där det också finns reservationer från s, v och mp. Så fort det står 2020 någonstans kan man referera dit om man vill titta efter relevanta partiståndpunkter. Det var överläggning i arbetsmarknadsutskottet den 1 juni i punkt 6 b, då det fanns

stöd för regeringens ståndpunkt men anmälde avvikande mening från s, v och mp.

Vill statssekreteraren behandla sexan i klump eller ta en underpunkt i taget?

Anf. 136 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Jag behandlar gärna sexan i klump.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag först anmäla lite till så att det kommer till protokollet. Delpunkterna a och b var i nämnden senast den 12 maj då det fanns stöd för regeringens förhandlingsupplägg men med avvikande meningar från s, v och mp. Delpunkt c var i nämnden den 5 mars då det fanns stöd för regeringens upplägg men med avvikande meningar från s, v och mp. Det gäller även delpunkt d.

Anf. 138 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Under punkt 6 på dagordningen kommer ministrarna att ha en diskussion om den nya EU 2020-strategin, som rådet beslutade att lansera vid sitt möte i mars. Under dagordningspunkten är det tänkt att ministrarna ska fatta två beslut. Det första handlar om att komma överens om lämpliga indikatorer för strategins övergripande mål om social integration, punkt a. Det andra handlar om att besluta om en allmän inriktning om förslaget till riktlinjer för medlemsländernas sysselsättningspolitik, punkt b. Jag tänkte uppehålla mig vid dessa två underpunkter.

När det gäller överenskommelsen om lämpliga indikatorer för det gemensamma målet om social integration är bakgrunden att Europeiska rådet enades om att det femte övergripande målet för strategin skulle avse att främja social integration, i synnerhet genom fattigdomsminskning. Europeiska rådet skulle återkomma till frågan om lämpliga indikatorer för målet. I frågan kommer Epsco att förbereda Europeiska rådets möte, som äger rum den 17 juni.

Epscorådet kommer att ta ställning till det förslag som kommittén för social trygghet har lämnat i sitt bidrag till diskussionen. Enligt förslaget skulle det övergripande målet för social integration formuleras så att man avser att lyfta 20 miljoner människor ur social utestängning och fattigdom. Målet skulle baseras på tre indikatorer, två indikatorer som fokuserar på fattigdom, en relativ och en absolut, och en indikator som fokuserar på en arbetsmarknadsdimension och handlar om att studera personer som lever i hushåll där ingen arbetar.

Regeringen har aktivt drivit att förslaget ska innehålla en arbetsmarknadsdimension, eftersom arbete är det bästa sättet att motverka fattigdom och social utslagning. Det får betraktas som ett viktigt framsteg att förslaget har utvecklats i denna riktning. Kommissionens ursprungliga förslag baseras enbart på ett mått som handlar om relativ fattigdom.

Regeringen anser att Sverige kan stödja det förslag som kommittén för social trygghet nu har lagt fram. Regeringen anser dessutom att arbetet med att utveckla arbetsmarknadsrelaterade indikatorer för målet som speglar utanförskap från arbetsmarknaden bör fortsätta.

Det var den sociala delen. Nu ska jag övergå till beslutet om en allmän inriktning om förslaget till riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik, punkt b.

Förslaget innehåller fyra sysselsättningsriktlinjer som tillsammans med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken utgör de integrerade riktlinjerna. De integrerade riktlinjerna ska ligga till grund för genomförandet av EU 2020-strategin, alltså uppföljaren till Lissabonstrategin, som löper ut i vår. Utifrån riktlinjerna ska medlemsstaterna ta fram nationella reformprogram som beskriver hur de ska uppnå målen för sin nationella politik. Reformprogrammen kommer att löpa under en femårsperiod. Förslaget till riktlinjer lämnades av kommissionen den 27 april. Förhandlingarna om innehållet i sysselsättningsriktlinjerna har främst bedrivits i sysselsättningskommittén och i rådsarbetsgruppen för sociala frågor.

Regeringen har fått bra gehör för sina ståndpunkter i förhandlingarna. Det är särskilt positivt att förslaget nu lyfter fram ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor som en viktig tillväxtfaktor. Det är även positivt att riktlinjerna har fått ett tydligare fokus på att skapa en väl fungerande arbetsmarknad och att genomförandet kräver en jämställdhetsintegrering. Dessa faktorer är viktiga för att minska utanförskap och fattigdom i EU.

Att främjandet av en god arbetsmiljö tydligt har lyfts fram är också välkommet. Det är vidare positivt att riktlinjerna betonar vikten av att nå dem som står längst bort från arbetsmarknaden, förbättra ungas situation och främja individers möjlighet att möta omställning.

Med detta sagt föreslår regeringen att Sverige ställer sig bakom den allmänna inriktningen om förslaget till riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Ett slutligt beslut om riktlinjerna kommer att fattas när Europaparlamentet och andra berörda institutioner har hörts av rådet, vilket troligtvis blir efter sommaren.

Avslutningsvis ska jag nämna något om de nationella mål som medlemsstaterna ska sätta utifrån de övergripande målen för EU 2020-strategin.

Vid Europeiska rådets möte i mars beslutades att medlemsstaterna ska sätta sådana mål och att det ska ske enligt nationella beslutsprocesser. Regeringen välkomnar beslutet om att kunna sätta nationella mål. Det kan rätt använt vara ett viktigt och bra instrument för att stärka nationellt ägarskap och sätta press på medlemsstaterna att leverera. Målen ska sättas i dialog med kommissionen för att få en överensstämmelse med EU:s överordnade mål. Denna fråga berörs i kommittéernas bidrag till diskussionen. I samband med diskussionen kommer kommissionen också att lämna information om den dialog som de har fört med medlemsstaterna om denna fråga.

Regeringen anser att de nationella målen måste formuleras och sättas av länderna själva utifrån vad som är samhällsekonomiskt relevant och långsiktigt hållbart i ett nationellt perspektiv. Regeringens utgångspunkt är att en bördefördelning som skulle innebära att vissa medlemsstater ska kompensera för vad andra inte gör eller inte vill göra för att uppfylla de gemensamma målen inte är förenlig med slutsatserna från Europeiska rådet i mars. En sådan ordning skulle också kunna leda till att reformer som målen ska motivera till inte implementeras där de skulle behövas som bäst.

Anf. 139 LARS LILJA (s):
Vi blev informerade i tisdags. Då anmälde vi avvikande mening, och den gäller även i dag. Det gäller alltså punkt 6 b.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:
Då noterar jag det.

Anf. 141 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):
Fru ordförande! Jag stöder naturligtvis regeringens ståndpunkter sådana de är framlagda här, men jag skulle ändå vilja säga något positivt om att regeringen har fått in skrivningar om jämställdhet och behov av kvinnors andel på arbetsmarknaden. Det var något som jag tog upp i januari–februari, när statsministern var här första gången och diskuterade EU 2020.

Jag har också tagit upp med minister Littorin att vi bör ha tydliga indikatorer på vad vi vill uppnå. Under punkt 6 c har man sagt: möjliga indikatorer för nationella mål om specifika arbetsmarknadsgrupper. När det gäller punkten ungdom är det ett problem att länder fortfarande räknar ungdomsarbetslösheten på lite olika sätt, trots att vi har försökt skapa ett EU-mått. Man räknar lite olika när det gäller ungdomar och studerande. Det skulle jag vilja skicka med när man nu ska diskutera indikatorer på ungdomsarbetslöshet.

Maria Larsson kommer hit senare för att diskutera punkt 13 om funktionshinder. Där skriver man att personer med funktionshinder successivt ska ha tillträde till sysselsättning och tillgänglighet och att man ska ta bort alla hinder och så vidare för att minska uteslutningen av den gruppen och stärka deras ekonomiska ställning. Det skulle också kunna vara ett medskick i diskussionen om indikatorer och mål att man bör få med detta. Oftast är tydliga målsättningar och indikatorer väldigt viktiga om man ska komma framåt. Jag tycker att regeringen har kommit långt, men vi kan göra ännu mer.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:
Jag tittar på Vänsterpartiets och Miljöpartiets ledamöter. Jag förutsätter att de avvikande meningar ni i tisdags anmälde i fråga 6 b står kvar. Jag noterar att ni nickar instämmande.

Anf. 143 ULF HOLM (mp):
Fru ordförande! Vi har avvikande mening i punkt 6 a och b. Det har vi gemensamt i s, v och mp.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:
Det är noterat.

Anf. 145 ULF HOLM (mp):
När det gäller innehållet har ju riktlinjerna förändrats lite, men vi är fortsatt kritiska till flera av de riktlinjer som nu diskuteras. Det gäller riktlinje 7 under punkt 6 b. Den är sådan att man blir osäker om vad den praktiskt innebär när medlemsstaterna ska genomföra den. Man kan tolka

in lite vad som helst i den. Man kan tolka in en väldigt miljöpartistisk politik men också en väldigt konservativ politik. Det är ju lite skillnad.

Désirée Pethrus Engström lyfte upp en viktig fråga om indikatorer. Det är viktigt att man tar fram statistikuppgifter som är likadana och att man följer dem på samma sätt, så att man kan jämföra länder. I Sverige är vi duktiga och gör precis som EU säger, även om det är öppna samordningsmetoder, men det skulle vara bra om även andra länder exempelvis mätte ungdomsarbetslöshet på samma sätt. Det går inte att komma ifrån att vi har en mycket hög ungdomsarbetslöshet i Sverige. Det får man inte glömma, och där har regeringen alltså misslyckats. Har jag varit tydlig nu?

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Detta anser alltså Miljöpartiet. Det är noterat.

Anf. 147 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Jag vill bara anmäla avvikande mening.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Gäller den alltså 6 b?

Anf. 149 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

6 b är den enda beslutspunkten. De övriga är bara information. Vi håller fast vid den avvikande mening vi meddelat tidigare.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Det ni har haft överläggningar om i arbetsmarknadsutskottet är punkt 6 b. I punkterna 6 a och b anmälde s, v och mp avvikande mening senast vi sågs och pratade om EU 2020.

Anf. 151 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Vi håller fast vid allt.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 153 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Jag kan glädja Miljöpartiet med att EMCO:s yttrande innehåller exakt samma synpunkt som Miljöpartiets, nämligen att vi måste jobba vidare med att förbättra statistiken och göra den mer jämförbar mellan länder.

Anf. 154 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Min fråga rör punkt 6 b. LO, TCO och Saco gick nyss ut med att man var mycket orolig för att man vid EU-toppmötet den 17–18 juni kommer att ta beslut om att inskränka rätten för arbetsmarknadens parter att själva bestämma utformningen av lönerörelsen. Det är en inskränkning av den svenska arbetsmarknadsmodellen, och det är så klart allvarligt.

2009/10:41

4 juni

Kommer detta att diskuteras också under den här punkten, och vilken är i så fall den svenska regeringens ståndpunkt? Kommer man att ta upp detta och vända sig starkt emot det?

Anf. 155 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det är viktigt med statistik, hur man mäter och att man kan jämföra mellan olika länder. Då är det också angeläget att man har beslutat om statistiska uppgifter som inte ens statsministern sedan kan påstå bara är synvillor. Man får nog vara lite mer aktsam när man ska diskutera den här viktiga frågan i EU-sammanhang.

Anf. 156 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Skrivelsen från parterna har vi naturligtvis mottagit precis som ni. Jag tycker inte att de behöver känna någon oro. Lönerna ägs av parterna, och vi har i Sverige en modell som kommer att fungera lika bra även i framtiden. Känn ingen oro där!

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Då är talarlistan genomgången. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 6 a men noterar avvikande meningar från s, v och mp.

I punkt 6 b finner jag också stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande meningar från s, v och mp.

Vi tackar för informationen i punkterna 6 c, d och e. Oavsett vad vi tycker om dem är de informationspunkter. Därmed är vi klara med punkt 6.

Vi går vidare till punkt 7 b. Punkt 7 b gäller information angående interimrapport om pensioner och föredras av statssekreterare Kashefi. Underlag är utsänt.

Anf. 158 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Under den här dagordningspunkten kommer kommittén för social trygghet att redogöra för innehållet i en delrapport om pensioner som har tagits fram gemensamt av kommittén för social trygghet och kommittén för ekonomisk politik. Det här är en del i ett gemensamt projekt där kommittéerna ser över de långsiktiga utmaningarna för medlemsstaternas pensionssystem och vad som behöver göras för att säkra systemets hållbarhet på sikt.

I rapporten konstaterar man bland annat att pensionssystemens hållbarhet och tillräcklighet är två sidor av samma mynt och att människor behöver arbeta mer och längre för att garantera dessa båda delar. I rapporten konstateras också att medlemsstaterna behöver vidta ytterligare åtgärder för att öka sysselsättningen.

Regeringen välkomnar kommittéernas gemensamma arbete med den här frågan, och att pensionssystemens hållbarhet tas upp för en fördjupad diskussion på EU-nivån är mycket angeläget i sig. Det är också positivt att kommittéerna fördjupar sitt samarbete genom att jobba med sådana här projekt. En slutrapport väntas inför Epscorådets möte i slutet av detta år.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den punkten.

Vi går vidare till punkt 8, Hållbara sociala trygghetssystem för att uppnå tillräckliga pensioner med mera. I den frågan har socialutskottet informerats och socialförsäkringsutskottet överlagt, med stöd för regeringens ståndpunkt. Det skedde enligt mina noteringar i går. Därmed kan man alltså koncentrera dagens överläggningar på det som är nytt eller förhandlingsrelevant och som har tillkommit sedan i går.

Anf. 160 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Det finns egentligen inget nytt att säga i den frågan.

Anf. 161 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Jag vill bara få en sak förd till protokollet. Vi diskuterade ju detta i utskottet i går.

Jag vet att arbetsmiljöfrågorna finns med i EU 2020, men jag tycker att det är viktigt att man i det här sammanhanget – när man säger att folk måste arbeta längre och så vidare – också måste se på arbetsmiljöfrågorna, så att det finns förutsättningar för att man ska kunna jobba tills man blir 65 år.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Vill statssekreteraren kommentera detta? Nej.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till nästa Kashefiska punkt, som är nr 9, Ny kompetens för nya arbetstillfällen. Den frågan behandlades i nämnden den 7 maj inför mötet med ungdoms- och utbildningsministrarna. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från s, v och mp.

Anf. 163 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Vid mötet kommer ministrarna att ta ställning till ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om ny kompetens för nya arbetstillfällen. Förslaget omfattar hela den komplexa problematik som ryms i ambitionen att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen inom EU och därmed också stärka vår konkurrenskraft. Stora och omfattande frågeställningar innebär med nödvändighet att det här måste ses som ett övergripande inriktningsdokument som länkar frågan om kompetensförsörjning till arbete inom många olika områden.

I slutsatserna ryms inte bara de övergripande formuleringarna om inriktning och vilja när det gäller innovationskraft, höjd kunskapsnivå, livslångt lärande med mera, utan här finns också konkreta punkter, som samverkan och utveckling när det gäller prognosarbete liksom samverkan mellan utbildningssystem och arbetsmarknaden. I förslaget betonas nödvändigheten av att inkludera såväl ungdomar som äldre och andra grupper, som av olika skäl i dag lätt hamnar utanför arbetskraften.

Regeringen är positivt inställd till att frågan om arbetsmarknadens framtida kompetensbehov lyfts fram och diskuteras på EU-nivå, och regeringen föreslår därför att Sverige stöder det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser.

Anf. 164 ORDFÖRANDEN:

Förslaget till slutsatser är utsänt, men det har sedan utskicket gjordes inkommit även på svenska och finns att få här i salen.

Anf. 165 LARS LILJA (s):

Vi har tidigare haft avvikande mening i den här frågan, och den står vi fast vid även i dag.

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Gäller det även Vänsterpartiet och Miljöpartiet? Ja. Då noterar jag det.

Anf. 167 CHRISTINA AXELSSON (s):

Eftersom jag inte fick någon kommentar från statssekreteraren på mitt tidigare inlägg måste jag ställa min fråga igen. Jag ska naturligtvis ta del av slutsatserna även på svenska. Det ligger säkert statistik i detta också. Därför undrar jag om arbetsmarknadsministern kommer att diskutera det som Fredrik Reinfeldt har kallat för en skapad synvillå, nämligen ungdomsarbetslösheten. Kommer man att ta upp den aspekten, alltså att ungdomsarbetslösheten är en skapad synvillå?

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Jag betraktar det som en närmast retorisk fråga, men statssekreteraren får svara på den om hon vill och kan.

Anf. 169 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Det blir nog bara en dum motfråga, för jag förstår faktiskt inte vad du menar. Kan du berätta vad det handlar om?

Anf. 170 CHRISTINA AXELSSON (s):

Absolut! Statsministern har varit ute och diskuterat ungdomsarbetslösheten och sagt att den är en skapad synvillå beroende på hur man mäter och läser statistiken. Det var därför jag ställde min tidigare fråga.

Jag undrar nu om detta är något som kommer att lyftas upp av arbetsmarknadsministern. De sitter ju i samma regering, och frågan kommer väl kanske delvis upp här också.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

I den utsträckning frågan kommer upp på rådet på punkten om ny kompetens för nya arbetstillfällen kan statssekreteraren kommentera den.

Anf. 172 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

I den mån den kommer upp utgår jag från att arbetsmarknadsministern kommer att ta upp frågan.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att vi kommer längre med detta.

Anf. 174 ULF HOLM (mp):

Vi har ju behandlat det här tidigare, och jag försöker ta reda på vad som är ändrat sedan dess. Jag kan inte se vad det är. Är detta samma dokument som det vi behandlade för ungefär en månad sedan, eller finns det några politiska ändringar i det?

2009/10:41

4 juni

Anf. 175 ORDFÖRANDEN:

Det är olika råd. Vi har behandlat frågan inför utbildningsministrarnas behandling, och nu ska man diskutera bidraget från sysselsättningskommittén med arbetsmarknadsministrarna. Det är samma fråga i botten, såvitt jag förstår.

Vill statssekreteraren eller relevant medarbetare precisera detta ytterligare?

Anf. 176 Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON:

Vad gäller de rådsslutsatser som förelåg inför utbildningsrådet på temat ny kompetens är det inte samma innehåll som i dem som föreligger inför Epscorådet. Det är samma tema man behandlar, men det är olika aspekter.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Men de avser väl samma fråga sedda från var sitt råd? Det var det som var Ulf Holms fråga.

Anf. 178 Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON:

Båda handlar om kompetensförsörjning, men där var det mer fokus på utbildningssystemen och här är det arbetsmarknadsvinklingen.

Anf. 179 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att vi kommer så mycket längre där heller. Vi tackar för svaret på frågan.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 9 men noterar avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går till punkt 10, Förslag till rådets beslut om gemenskapens ståndpunkt i, och sedan kommer sex underpunkter som låter likadana men avser olika länder. Samtliga avser associeringsråd angående bestämmelser om samordning av sociala trygghetssystem. Det kan vara på sin plats att påpeka att det är specialassocieringsråd för just detta och inte allmänna associeringsråd med något av länderna i fråga.

I frågan hölls överläggningar i socialförsäkringsutskottet den 3 juni. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Därför ber jag både statssekreteraren och ledamöterna att fokusera på eventuella nyheter och förhandlingsavvägningar sedan dess.

Anf. 180 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Det finns ingenting att tillägga efter det som sades i går.

Anf. 181 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Jag vill ha fört till protokollet att vi socialdemokrater som princip är emot associeringsråd mellan EU, Israel och Marocko utan

att man har några som helst skrivningar om att dessa länder ska följa mänskliga rättigheter och så vidare.

I de här fallen har vi ingen avvikande mening när det gäller samordningsdelarna, men jag vill ändå få fört till protokollet att vi principiellt är emot detta.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i dessa frågor.

Vi går vidare till Övriga frågor. 18 b gäller ESF, förenklat förfarande. Den italienska delegationen har begärt att få diskutera detta. Det är en övrig fråga och därmed en informationspunkt både för rådet och för oss. Underlag är utsänt.

Vill statssekreteraren kommentera detta? Nej. Vill någon av ledamöterna fråga något? Nej. Då tackar vi för informationen i frågan.

Därmed är vi klara med de Kashefiska frågorna på just detta råd liksom med punkt 4 på nämndens agenda. Vi tackar statssekreteraren och hennes medarbetare så mycket för i dag och önskar trevlig helg och lycka till.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (folkhälsa) den 1 december 2009

Återrapport från informellt möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (folkhälsa) den 22–23 april 2010

Återrapport från informellt möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (folkhälsa) den 19 maj 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (folkhälsa) den 7–8 juni 2010

Anf. 183 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till statsrådet Maria Larsson och hennes medarbetare som har kommit för att prata om folkhälsodelarna av detta stor-Epscoråd.

Vi börjar som vanligt med återrapporterna. Det finns inte mindre än tre sådana i Maria Larssons fall. Det gäller dels det sista svenska rådsmötet den 1 december, dels de informella mötena den 22–23 april och den 19 maj. Rapporter härifrån är utsända, och statsrådet får gärna kommentera dem om hon vill.

Anf. 184 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Eftersom det finns så många rapporter betyder det att det är länge sedan jag var här. Jag kommenterar dem gärna om ni så önskar.

Spanien har gått på sitt ordförandeskap och vi har avslutat vårt. Men här finns rapporter också från vårt ordförandeskap och det senaste Epscorådet den 30 november. Där antog vi rådsslutsatser när det gäller ett hälsosamt och värdigt åldrande. Vår målsättning var att få upp äldrefrågorna mer permanent på EU:s agenda. Det var flera tidigare ordförandeskap som hade haft detta uppe. Här fanns en anledning att se till att det blev en mer permanent återkommande fråga. Därför är det glädjande att också Spanien har med det i sitt ordförandeskap i form av ett aktivt åldrande och medverkan av äldre på arbetsmarknaden.

På Epscomötet den 30 november antog vi rådsslutsatser när det gäller alkohol och hälsa. Vi fick även möjlighet att diskutera händelserna i samband med pandemin, som då var verkligt högaktuell. Ni kommer säkert ihåg att vi hade haft ett tidigare särskilt Epscomöte där vi antog rådsslutsatser för den nya influensan.

På Epscorådet den 8 mars i år fördes en diskussion om EU 2020-strategin med inriktning på det möte som hölls i Europeiska rådet den 25–26 ...

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Låt mig avbryta för datumfrågan så att det blir korrekt för dem som vill spåra våra aktiviteter. Statsrådet nämner den 30 november. Det litar jag på, för då var det två dagars rådsmöte. Det kan absolut vara fel i

nämndens agenda där det står den 1 december. Det är alltså samma rådsmöte som avses?

Anf. 186 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Det är samma rådsmöte, men rådsslutsatserna om alkohol och hälsa antog vi den 1 december.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Däremot har jag inga noteringar om något möte i mars. Jag vet inte om det är fel i våra papper. I våra papper står det om informellt möte i rådet den 22–23 april. Jag har onekligen också ett papper om mars, men då handlade det om jämställdhet. Det står den 8 mars. Sedan hölls ett informellt hälsoministtermöte den 22–23 april. Var det Larssonska frågor även den 8 mars?

Anf. 188 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Då hölls ett Epscomöte. Där diskuterades alltså EU 2020-strategin med de övergripande målen. I samband med denna diskussion antogs också en gemensam rapport om social trygghet och social integration som beskrev den sociala situationen i Europa. Är vi överens?

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Vi är helt överens. Då borde vi ha skrivit dit även den 8 mars. Vi har nu fyra råd som vi sitter och pratar om, nämligen den 30 november–1 december, den 8 mars, den 22–23 april och den 19 maj.

Anf. 190 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Det är en väldigt aktivitet! Då är vi framme vid den 22–23 april då det hölls ett informellt hälsoministtermöte i Madrid. Det blev en lite decimerad skara som kom beroende på att det var ett vulkanutbrott på Island. Det var ett fåtal ministrar på plats på mötet. Själv fick jag också ställa in.

Men det hölls en lunchdiskussion och gjordes en utvärdering om pandemifrågorna med anledning av den nya influensan. Eftermiddagens diskussion ägnades åt ojämlikhet i hälsa. Det var som sagt få ministrar på plats, så det blev kanske inte riktigt vad man hade hoppats på.

Den 19 maj anordnades ett informellt ministtermöte om funktionshinderfrågor. Vid det mötet skedde ett erfarenhetsutbyte om ratificeringen och implementeringen av FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vi hade en tjänsteman som företrodde oss. Genomgående på mötet var att flera länder betonade vikten av att frågorna beaktas på alla relevanta politikområden i det fortsatta EU-arbetet.

Anf. 191 CHRISTINA AXELSSON (s):

Tack för återrapporterna! Det är bra att man lyfter upp frågor om äldre. Jag tror att det var på det första rådsmötet man diskuterade detta, men datumdiskussionen gjorde att jag glömde anteckna datumet. Det är som sagt bra att man lyfter upp frågorna och att även Spanien har gjort det.

Min första fråga är: Diskuterar man också ett hälsosamt arbetsliv så att även äldre orkar arbeta längre? Jag tänker på arbetsmiljöåtgärder i ett hälsoperspektiv för att man som äldre ska orka jobba längre.

Min andra fråga gäller huruvida Belgien kommer att anta denna statfettpinne. Det är en något framåtsyftande fråga som kanske inte handlar så mycket om återrapporten. Men det vore intressant att få höra en kommentar till hur arbetet fortsätter.

Anf. 192 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet Larsson för redogörelsen. Diskussionen den 19 maj är intressant. Sverige för fram frågan om mainstreaming när det gäller funktionshinderfrågor på alla relevanta politikområden och det civila samhällets roll.

I de papper vi fått står det att EDF föreslog en EU-level scoreboard, det vill säga att medlemsstaternas implementering av konventionen ska lyftas fram och att det behövs ett nytt ramverk för funktionshinderfrågorna som innehåller särskilda mål och indikatorer samt särskilda insatser. Det räcker inte med mainstreaming på detta område, står det.

Min fråga gäller hur diskussionen går. Kommer det att bli någon typ av indikatorer på området för vad man vill uppnå? Kommer det att läggas in i EU 2020, eller hur ser ministern på det konkreta utfallet av rådsmötet i Zaragoza i Spanien den 19 maj?

Anf. 193 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Ett hälsosamt åldrande har varit aktuellt och på tapeten. Det fanns delvis med under vårt ordförandeskap då vi fokuserade mycket på ett värdigt åldrande. Ett åldrande som främjas av hälsa är naturligtvis centralt.

Från spansk sida fokuserar man nu på arbetslivet. Detta kan mycket väl inkluderas i det. Vi vet att arbetet har en positiv inverkan på hälsan. De går ofta hand i hand. Jag gissar att frågeställaren var mer ute efter hur man kan skapa förutsättningar i arbetsmiljöerna för att det ska bli ett hälsosamt åldrande. Jag kan inte svara på om just den aspekten finns med.

Det är Belgien som träder till som ordförande. De har också planerat att syssla med äldre frågor. Så här långt har vi kunnat förstå att de har inriktat sig på frågor om alzheimer. Det handlar om demenssjukdomar, precis som det gjorde under Frankrikes ordförandeskap.

När det gäller funktionshinderpolitiken handlar det i dagsläget bara om att titta på ramverket. Indikatorerna kommer upp i diskussionerna framöver. Så långt har vi inte kommit än. Kommissionen ska komma med ett meddelande till hösten. Jag gissar att den här typen av frågor om indikatormätningar kommer tillbaka då, men så långt har vi alltså inte kommit än.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer både till åldrande och till funktionshinder på agendan inför rådet. Vi tackar för informationen och lägger återrapporterna till handlingarna.

Vi går in på Larssonska frågor på rådets agenda. A-punktsbehandlingen ligger utanför och avslutas 13.30 i dag. Det finns

ingen Maria Larssonsk punkt på den listan vad jag kan se. Vi hoppar över den och går till punkt 7 a.

Anf. 195 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Om det går bra för nämnden skulle jag vilja slå ihop dagordningspunkt 7 a med dagordningspunkt 16 på Epscodagordningen. Båda handlar om ojämlikhet i hälsa.

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns någon som har något emot det.

Anf. 197 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

I oktober 2009 lade EU-kommissionen fram ett meddelande om ojämlikhet i hälsa. Huvudbudskapet där är att medvetenheten och kunskapen om ojämlikheter i hälsa inom unionen måste öka. Det ansåg kommissionen. Man måste minska skillnaderna i ojämlikhet i hälsa. Det är en uppgift för samtliga politikområden.

Det spanska ordförandeskapet har haft ojämlikhet i hälsa som en av sina högst prioriterade frågor på hälsoområdet. Man har arbetat fram ett förslag till rådsslutsatser. Det har arbetats fram i hälsorådsarbetsgruppen.

Vi i Sverige har varit aktiva i de här diskussionerna. Vi har lämnat en hel del synpunkter och förslag som nu finns med och är tillgodosedda i rådsslutsatserna. Det handlar bland annat om att vi har fört fram sysselsättningens roll för att minska ojämlikheterna i hälsa. Att ha ett arbete och möjligheter till egenförsörjning är kanske det bästa sättet att minska ojämlikheterna.

Vi har också arbetat med behovet av att definiera relevanta sätt att mäta utvecklingen. Blir det bättre eller sämre? Hur ska mätetalen se ut? Vad är relevanta mätetal för att vi ska kunna se utvecklingen? Vi har fått gehör för synpunkten att åtgärder för att minska ojämlikheterna i hälsa måste riktas främst mot de utsatta grupperna. Sedan kan man också ha generella åtgärder, men vår målsättning har varit att i första hand rikta åtgärder till de utsatta grupperna.

Det här har vi fått gehör för. Det finns tillgodosett i rådsslutsatserna. Därför tycker vi att vi till fullo kan omfatta detta när vi nu står inför Epscomötet.

Parallellt med arbetet i hälsorådsarbetsgruppen har kommittén för social trygghet, KST, också tagit fram ett yttrande om kommissionens meddelande. Man kan säga att det har skett två parallella arbeten. Vi har inte haft anledning att ha några omfattande synpunkter på deras yttrande, utan vi kan ställa oss bakom det yttrandet inför Epsco.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt när det gäller punkt 7 a och punkt 16. När det gäller punkt 16 vill jag anmäla att vi informerades i det ärendet den 26 november. Den var alltså inte alldeles ny för nämnden.

Vi går vidare till punkt 12, Aktivt åldrande. Den frågan är ny i teknisk mening. Det är nya slutsatser, men i mina noteringar har jag skrivit: Jämför svenska slutsatser från 2009. De berördes tidigare. Inför det tidi-

Anf. 199 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Vi har redan varit inne på den punkten och sagt att flera ordförandeskap har jobbat med äldrefrågor. Nu finns de verkligen återkommande på agendan, vilket vi tycker är mycket positivt. Det är ju en utmaning för hela Europa att jobba med de demografiska förändringarna.

Det spanska ordförandeskapet är inne på att ha slutsatser som handlar om hur vi får fler äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden längre. Slutsatserna inbjuder medlemsstaterna att arbeta mer aktivt med aktivt åldrande för att tillförsäkra möjligheterna till anställning, till deltagande i samhällsliv och till att främja hälsosamma levnadsvanor. Det är ett ganska brett perspektiv i rådsslutsatserna. Man inbjuder också kommissionen att ta fram ett strategiskt ramverk som ska kunna innehålla nya initiativ som stöder aktivt, hälsosamt och värdigt åldrande.

Vi tycker att det här är bra. Det går precis i den riktning som vi försökte medverka till och sätta agendan för under vårt ordförandeskap. Vi är väldigt glada för detta.

Anf. 200 CHRISTINA AXELSSON (s):

Här kommer min punkt in väldigt väl. Jag undrar om ministern är beredd att göra något inlägg med tanke på att man måste ha ett arbetsliv som främjar att man kan vara aktiv intill dess att man går i pension.

Vi kan ta byggnadsarbetare som exempel. Under 10 procent av byggnadsarbetarna pensionerar sig som byggnadsarbetare. Det handlar mycket om deras arbetsmiljö. Väldigt få av mina kamrater som är barnskötare, undersköterskor och så vidare är aktiva inom sina yrken när de uppnår pensionsåldern. Detta är i Sverige. Jag kan tänka mig att det är annat i de andra länderna.

Om man ska stödja ett aktivt, hälsosamt och värdigt åldrande måste man också se till att man har en arbetsmiljö under den tid då man är relativt ung som gör att man klarar av att vara frisk när man är gammal.

Anf. 201 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Mycket av det som Christina Axelsson nämner finns inkluderat i rådsslutsatserna. Vi jobbar också aktivt med den typen av frågeställningar inom ramen för 2020-strategin.

Jag kommer inte att göra något inlägg där eftersom jag inte kommer att närvara på det här Epscomötet. Men jag kan lova att de perspektiv som Christina Axelsson anför verkligen är tillgodosedda.

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Men Sverige är representerat vid mötet?

Anf. 203 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Cristina Husmark Pehrsson kommer att vara närvarande under den här punkten.

Anf. 204 CHRISTINA AXELSSON (s):

Då vore det kanske lämpligt att ministern talade om för den andra ministern att det här är en viktig fråga att föra fram på mötet, så att Sverige har en rejäl ståndpunkt om det nu är så att regeringen håller med mig om att arbetsmiljön är en viktig fråga även när man är yngre för att man ska kunna vara frisk när man är gammal.

Anf. 205 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru ordförande! Det här betraktas nog som en ganska okontroversiell punkt. Jag vet inte hur mycket diskussion det kommer att bli om de här frågorna. Jag kan mycket väl redovisa den diskussion vi har haft här under mötet.

Sverige har inga invändningar mot de rådsslutsatser som finns. Min gissning är att det här inte kommer att föranleda någon större diskussion. Perspektivet finns inkluderat, och vi tar det naturligtvis med oss. Är det så att den minister som kommer att närvara tycker att det finns skäl att yttra sig ska hon veta vad som har sagts i EU-nämnden. Det lovar jag att vidarebefordra.

Anf. 206 ORDFÖRANDEN:

Det sista är väldigt relevant. Nämndens samråd förutsätter ju att vi samråder med regeringen inför representation i rådet. Sedan kan det variera lite vem som åker dit och varför, men det är viktigt att det når fram till den rådsförhandlande parten. Jag känner mig trygg med att så är fallet.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 13, En ny europeisk ram för funktionshinder. Det är utkast till resolution från rådet och företrädarna för regeringar församlade i rådet. Frågan är rent tekniskt ny, och underlag är utsänt.

Anf. 207 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Detta är en resolution som egentligen inte är mer bindande än rådsslutsatser, men jag tycker att resolution låter lite pampigare. Det är egentligen första gången som EU som organisation fattar beslut om att ratificera en FN-konvention. Det har vi bara kunnat göra sedan vi fick Lissabonfördraget på plats. Det är alltså ny och obruten mark som vi beträder.

Här finns många frågor som måste lösas. Det handlar om hur representationen ska se ut i FN och hur implementering och rapportering ska ske. Det är också ett ansvar för medlemsstaterna där varje medlemsstat gör sin ratifikation. Det här är lite spännande.

Resolutionen refererar till FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Enligt den ska handikappolitiken i EU ha sin utgångspunkt i två perspektiv. Det ena är att funktionshinderperspektivet inkluderas brett i kommande initiativ på EU-området. Det andra är att genom att utveckla specifika insatser och strategier särskilt lyfta fram situationer för personer med funktionsnedsättning.

Vi tycker att resolutionen är bra. Det gäller särskilt den första delen där man lyfter fram att funktionshinderperspektivet och frågorna måste mainstreamas i EU-processerna och i EU 2020-strategin. Vi tycker att vi kan ställa oss bakom resolutionen.

Anf. 208 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Vi tar upp olika frågor här. Jag skulle vilja säga att detta är ett väldigt spännande dokument. Det kan flytta fram positionerna väldigt långt för personer med funktionsnedsättning. Som jag sade tidigare skulle man helst vilja diskutera EU 2020 med flera ministrar samtidigt, för de olika delarna berör många ministrar.

I punkt 11 kommer man bland annat in på personer med funktionshinder. Successivt tillträde till sysselsättning och tillgänglighet ska finnas för personer med funktionshinder i EU, skriver man.

Under punkt 27 b skriver man att man ska införliva funktionshinderfrågorna i alla relevanta huvudinitiativ inom EU 2020-strategin. Det känns nästan lite sent om man inte har gjort det. Vilka konkreta förslag kommer man med på det här området?

I punkt 27 c står det att de här frågorna ska komma upp i synnerhet i nationella planer för sysselsättning också när det gäller personer med funktionsnedsättning.

Det känns bra att mycket gällande tillgänglighet, sysselsättning och rättigheter för personer med funktionsnedsättning har kommit ända upp på EU-nivå, och det är väldigt konkret i det här dokumentet. Jag skulle gärna se att det fanns med i diskussionen om konkreta målsättningar när det gäller EU 2020 och, som jag sade i ett tidigare inlägg, även i indikatorerna om det går. Det finns inte med i de konkreta indikatorerna nu. Det är ett medskick att gärna ställa upp och stärka detta om fler länder tar upp den diskussionen.

Anf. 209 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Först vill jag säga att EU inte kan ratificera konventionen förrän alla medlemsstater har ratificerat. Det måste göras först, och sedan kan EU gå in. Det betyder att arbetet med att mata in funktionshinderperspektivet i EU 2020-strategin definitivt inte är för sent.

Det är jättebra att vi får detta breda anslag, för om vi ska få ett riktigt genombrott i funktionshinderfrågorna måste de finnas med på en rad olika politikområden. Det är alltså en alldeles riktig utgångspunkt och en bra strategi för att få mycket att hända i medlemsstaterna. Tidsmässigt är det dock inte alls någon ko på isen, om uttrycket tillåts, utan det finns gott om tid.

Anf. 210 ORDFÖRANDEN:

Vi är väldigt vana vid olika sorters djurmetaforer, kan jag säga; vi diskuterar grisar och allt möjligt. Det är vi alltså vana vid.

Anf. 211 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Jag trodde att det mest var jordbruksministern som brukade säga ”ko på isen”.

Anf. 212 ORDFÖRANDEN:

Inte bara, finansministern med flera är väldigt inne på djurmetaforer. Nu talar dock Börje Vestlund, med eller utan djurmetaforer.

2009/10:41

4 juni

Anf. 213 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag tror att jag ska avstå från dem.

Först har jag en närmast språklig fråga: Varför använder regeringen genomgående "funktionshinder" när vi har varit så överens om att det ska heta "funktionsnedsättning"? Det kanske mer är en språklig fråga och kan rättas till senare.

Den andra frågan är lite mer allvarlig. Det är mycket om tillgänglighet och diskriminering här, men den största gruppen personer med funktionsnedsättning är den med medicinska funktionshinder av olika slag. Jag kan inte se egentligen någonstans i texten att till exempel rättvisa i vården och sådana saker tas upp. Det verkar vara allt annat utom det som för de flesta med funktionshinder är det viktigaste, nämligen vård och omsorg. Det är väl någonting som normalt sett brukar glömmas bort i sådana här dokument. De som har synbara funktionsnedsättningar brukar synas mest, inte de som har funktionsnedsättningar som inte syns.

Anf. 214 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Jag kan börja med att kommentera de olika begreppen. Vi har bytt namn på det som kallades "handikappolitik" till "funktionshinderpolitik". "Hinder" identifierar vad det finns för problematik på samhällsnivå medan vi talar om "funktionsnedsättning" när det handlar om person. Det är alltså den åtskillnad vi gör.

Det tar lite tid att lära sig nya begrepp, så jag säger fel ideligen. Det kommer vi nog att fortsätta att göra, men vi får hjälpas åt och hålla efter varandra lite. Det är den skillnad som finns, och bägge begrepp är högst relevanta beroende på vad man talar om. Vi ska dock försöka mönstra ut "handikappolitik".

När det gäller den andra delen ska jag be om lite assistans av mina medarbetare.

Anf. 215 Kanslirådet KASPER PAULIG:

I slutsatserna talar man inte om konkreta skäl eller orsaker till att funktionshinder föreligger, utan det är mer ett allmänt ramverk för strategin. Det är en synpunkt man kan nämna. Jag ska också nämna att rådslutsatserna om ojämlikhet i hälsa tar upp just denna aspekt, och de behandlas vid samma ministerråd. De kan sägas komplettera varandra.

Anf. 216 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Jag vill komplettera med att säga att det första dokumentet som utgör ett ramverk är mer övergripande. Sedan handlar det om att tränga lite längre ned, komma till målformuleringar och leta indikatorer. Det är då man kommer till de konkreta områdena.

Anf. 217 BÖRJE VESTLUND (s):

Problemet är att "tillgänglighet" står på flera ställen i dokumentet. Det handlar mycket om att handikapp som syns ska finnas med. Jag säger inte att man har skrivit in rörelsehindrade eller någonting annat, men det som syns finns med i dokumentet, till exempel tillgänglighet. Sådana saker som vårdfrågor finns däremot inte med över huvud taget i dokumentet.

Jag förstår att man inte kan ta in alla grupper, men i sådana här övergripande dokument finns det en väldigt stor bit som ligger på de handikapp som syns. När det gäller de som inte syns finns väldigt lite som så att säga kan associeras till oss.

2009/10:41

4 juni

Anf. 218 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går till punkt 16, Rättvisa och hälsa inom alla politikområden: Solidaritet i hälsa. Också det är en formulering som det är svårt att ha något emot. Det handlar om antagande av slutsatser. Denna punkt har vi behandlat tillsammans med punkt 7.

Vi går vidare till punkt 18, Övriga frågor, närmare bestämt 18 c, Förberedelser inför partskonferensen om ramkonventionen om tobakskontroll. Det är en informationspunkt även för vår del. Underlag är utsänt.

Anf. 219 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Det är precis som ordföranden säger information om WHO:s ramkonvention om tobakskontroll och om den pågående förhandlingsprocessen för att utarbeta ett protokoll som handlar om olaglig handel med tobak. Det är alltså smugglingen det handlar om.

Anf. 220 ORDFÖRANDEN:

Finns det frågor om detta? Jag finner inte så utan tackar för informationen i denna fråga.

Då är vi såvitt jag vet klara med Maria Larsson för i dag, om hon inte har något annat hon vill dela med oss. Jag finner inte så. Vi säger tack för i dag och önskar trevlig helg.

Anf. 221 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Jag önskar detsamma!

6 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (konsumentfrågor och livsmedel)

Statssekreterare Magnus Kindbom

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (konsumentfrågor och livsmedel) den 7–8 juni 2010

Anf. 222 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Magnus Kindbom välkommen till EU-nämnden. Statssekreterare Kindbom är här för att diskutera matkonsumentfrågorna i detta råd; jordbruksministern kunde inte komma själv. Vi har i det här fallet inte någon återrapport från tidigare råd, utan vi ska behandla konsument-Epscofrågorna med statssekreterare Kindbom. Det är två frågor, om jag är korrekt informerad.

Först har vi punkt 15, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om livsmedelsinformation till konsumenterna. I det här stadiet är det en riktlinjedebatt. Det kommer alltså att stå som en romersk tvåa i protokollet, och vi förhåller oss till regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Även om frågan är välbekant är detta faktiskt den första lite skarpare rådsbehandlingen av just denna fråga. När frågan var ny, eller i ett tidigare stadium, hade miljö- och jordbruksutskottet överläggningar. Det var den 15 maj 2008. Det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från s, v och mp. EU-nämnden hanterade frågan senast den 11 december, då som informationspunkt. Nu ska vi, som sagt, förhålla oss till upplägget inför riktlinjedebatten.

Anf. 223 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! När det gäller förslaget om ny förordning om information till konsumenterna har det spanska ordförandeskapet valt att ta upp två frågor till en riktlinjedebatt på Epscorådet. Tidigare ordförandeskap har lämnat lägesrapporter, och riksdagen har fått skriftlig information om förslagets innebörd. Därför kommer jag att redogöra för regeringens hållning i de specifika frågorna samt svara på eventuella frågor.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till ny förordning om livsmedelsinformation till konsumenterna. Förordningen omfattar bestämmelser om både märkning och näringsvärdesdeklaration. Förslaget innebär en uppdatering och förenkling jämfört med nuvarande två separata direktiv. För regeringen är regelförenklingen ett övergripande mål, och vi vill ha regler som fungerar i praktiken och inte skapar onödig administrativ börda och på så sätt fördyrar maten. Det ska vara enkelt att välja god och nyttig mat.

Ordförandeskapets två frågor handlar om läsbarhet samt ansvarsfördelning. Om vi börjar med läsbarheten anser regeringen att ett krav på minsta textstorlek är rimligt och nödvändigt. Ett besök i vilken livsmedelsbutik som helst visar att märkningen inte alltid är klart läsbar, trots att kravet på läsbarhet har funnits länge. Svenska myndigheter har också haft problem att få gehör i domstol när de har försökt driva frågor om att förpackningstext inte är läsbar. Regeringen ställer sig därför bakom kravet på ett mätbart kriterium i förordningen. Övriga kriterier kan lämpligen placeras i en vägledning eller liknande.

Den andra frågan rör ansvarsfördelningen. För regeringen är det självklart att alla aktörer i livsmedelskedjan måste ta sin del av ansvaret för att livsmedelsinformationen är korrekt. Vi anser egentligen att de generella regler om skyldigheter som finns i den europeiska livsmedelslagen är tillräckliga, men vi kan i stort acceptera det spanska ordförandeskapets förslag till kompromiss. Vi anser dock att kompromissförslaget ställer för långtgående krav på att all information alltid ska följa med alla livsmedel. Självfallet ska relevant information alltid finnas tillgänglig i hela kedjan, men detta får inte leda till onödig administrativ börda.

Regeringen ämnar också ta upp en för oss viktig fråga i debatten, nämligen deklarationen av energiinnehållet i alkoholdrycker. Näringsvärdesdeklarationen blir obligatorisk för livsmedel, men kommissionen föreslår ett undantag för alkoholdrycker. Regeringen anser att det är viktigt att konsumenten får information om åtminstone energiinnehållet i alkoholdrycker eftersom konsumenterna i allmänhet inte vet hur många kalorier ett glas vin eller ett glas öl innehåller och därmed inte heller är medvetna om hur stor del av deras energiintag som kommer från alkohol.

Anf. 224 ULF HOLM (mp):

Tack för föredragningen! Jag har inget emot det sista som regeringen tänker driva, men däremot är jag lite bekymrad över att regeringens inställning tycks vara att det när det gäller obligatorisk märkning, att kunna följa livsmedel och så vidare genast är en regelbörda. Frågan är om man inte ska prioritera konsumenträtten mycket tydligare här. Vi har föreslagit att man inte bara ska ha obligatorisk ursprungsmärkning utan även märkning av till exempel transfetter, som är väldigt diskutabelt. Jag undrar vad regeringen tycker om det.

Anf. 225 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! Det är viktigt att det finns riktig och viktig information för konsumenterna, som jag nämnde i mitt tidigare inlägg. För att ta det här med transfetter är det en ganska komplicerad fråga som vi har tagit upp vid flera tillfällen. Det är svårt att hitta kriterier som ger en rättvisande bild av innehållet av transfetter i livsmedel. Som tidigare framförts finns det enligt expertisen inga hälsomässiga skillnader mellan transfettsyror från härdade oljor och motsvarande fettsyror i främst mjölkfett. Detta är en fråga vi följer hela tiden men för tillfället inte har möjlighet att föra fram i den diskussionen.

Anf. 226 BÖRJE VESTLUND (s):

Eftersom jag är ansvarig för regelfrågor i min riksdagsgrupp måste jag säga att det väl är bra att man ägnar sig åt detta på Jordbruksdepartementet, men det vore kanske ännu bättre om vi hade samma engagemang från justitieministern och finansministern i dessa frågor. Det blir lite snedfördelning när det kommer mer regler på detta område, framför allt när det handlar om just ursprungsmärkningen.

Först säger statssekreteraren att det ska vara enkelt att välja bra livsmedel. Men ursprungsmärkning är tydligen något som måste vara väldigt komplicerat, eftersom man absolut inte vill ha med det.

Jag ska inte säga att jag är någon expert på området, men i de fackmedier som jag läser på just detta område, inte minst därför att jag har

bakgrund i restaurangbranschen, är ursprungsmärkning något som alla efterfrågar. Varför vill inte Sveriges regering gå i samma bana? Det är väldigt många aktiva på marknaden som är intresserade av att veta ursprunget, inte minst för kött, och för livsmedel över huvud taget.

Jag vill på denna punkt anmäla avvikande mening från vår sida.

Anf. 227 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 228 SOFIA ARKELSTEN (m):

Nu dök det upp en del frågor på mötet här som kanske inte är de som ska diskuteras på mötet som statssekreteraren eller ministern ska delta i.

Det är intressant att höra det som dyker upp här om industriellt tillverkade transfetter, som är en av de stora matmyter som människor går runt och tror på. Den avslöjades av Konsumentföreningen i Stockholm som gjorde en lista över de vanligaste myterna.

När det gäller transfetter har Sverige genom frivilliga och samarbetsåtgärder kommit lika långt som till exempel Danmark som valt att lagstifta. Just transfetterna är inte alls något stort problem, utan vi är nere under 2 procent, precis som Danmark.

Ursprungsmärkning är inte heller någonting som ska diskuteras här, tycker jag. Men jag tycker att regeringen har en bra balans i de två frågor som tas upp, EU-frågan om företagets ansvar och frågan om läsbarhet och minsta textstorlek. Det är sådant som dyker upp hela tiden. Jag tror att det är vettigt att vi inte gör för mycket politik av det här, utan det är naturligtvis kundernas efterfrågan som ska styra.

Vi har sett i Sverige att en sådan sak som ursprungsmärkning av till exempel kött redan fungerar. Kunderna efterfrågar det och det finns på varorna.

Jag vill bara göra medskicket att vi får försöka hålla det här på en rimlig nivå och hitta en balans och att människor är väldigt duktiga på att efterfråga den information de behöver, så att vi inte landar i att allting ska ha alla märkningar.

Jag gissar att exemplet smörgåstårten kommer att dyka upp. Jag säger inget mer om smörgåstårten, så får ni göra det.

Anf. 229 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! Jag kan som exempel ta köttgryta i stället.

Ursprungsmärkningen är fortfarande generellt frivillig om inte utelämnande av ursprungsland eller härkomst skulle vilseleda konsumenten. Det finns särskilda rättsregler om det.

I det här förslaget förtydligas reglerna så att risken att bli vilseledd minskar. Ursprungslandet fastställs enligt samma regler som i tullsammanhang för annat kött än nötkött. Det ska också anges i vilket land djuret är fött, uppfött och slaktat. Om livsmedlet och den huvudsakliga karaktärsgivande ingrediensen har olika ursprung ska även den huvudsakliga ingrediensens ursprung anges. Och då kommer exemplet köttgryta som görs i Sverige. Om den innehåller irländskt kött ska det anges att köttet kommer från Irland, så det blir ett förtydligande i det fallet.

När det däremot gäller smörgåstårten är det, som framkommit vid tidigare information, inte så lätt att deklarerat alla ingrediensers ursprungs-

land. Jag tror att vi alla kan föreställa oss längden på en sådan deklaration.

Regeringen stöder kommissionens handlingslinje när det gäller ursprungsmärkning, det vill säga att inte införa ytterligare obligatorium utan i stället förtydliga vad som menas med ett livsmedels ursprung. Det är viktigt för att konsumenterna inte ska vilseledas av en vag och otydlig ursprungsmärkning. Det kan också understrykas att detta att ursprungsmärkning är frivilligt också innebär att det är tillåtet.

Anf. 230 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Olika konsumenter efterfrågar olika typer av information. Då är det alldeles utmärkt att läsbarheten etcetera förbättras för konsumenternas bästa. Men eftersom det finns människor som efterfrågar olika typer av information, exempelvis allergiker, är det intressant att veta om det i framtiden kommer att framgå var man hittar ytterligare information. Informationen man vill ha kanske är väldigt specifik, och jag förstår att alla produkter inte kan ha information om precis allting. Däremot undrar jag om det finns möjligheter att underlätta för konsumenter att få veta var någonstans man kan hitta ytterligare information.

Anf. 231 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag instämmer i den föregående frågan. Det är väldigt viktigt att man kan få all den information man vill ha. Även om statssekreteraren nu säger att det inte ska vara någon ursprungsmärkning vad gäller smörgåstårter eller annat är det viktigt att kunna gå in någonstans och se var man kan få den informationen.

Jag tror att den här lite förvirrande debatten som uppstår kanske kommer sig av att man tycker att det här är en miljö- och jordbruksfråga. Jag tycker inte att det är det. Den här frågan skulle naturligtvis också ha varit uppe i civilutskottet, som faktiskt har att hantera konsumentfrågor.

Ur konsumentperspektiv är det oerhört viktigt vilken typ av information som lämnas till konsumenterna. Vi socialdemokrater har länge arbetat i EU-sammanhang för att vi ska få en bättre märkning, så att konsumenterna kan få den information som de behöver.

Anf. 232 BÖRJE VESTLUND (s):

Det är beklagligt att konsumentfrågorna delas upp på det här sättet, att inte civilutskottet har ett helhetsansvar, för enligt riksdagsordningen ligger hela konsumentfrågan i civilutskottet. Det är tråkigt att vi inte har fått den informationen så att vi hade kunnat ta ställning till detta. Nu får jag anmäla avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet som hantlar frågan, men inte utifrån ett konsumentperspektiv i första hand utan utifrån andra perspektiv som utskottet har att ansvara för. Det är beklagligt.

Anf. 233 ORDFÖRANDEN:

Jag ville mest ha reda på om ni har tagit upp frågan i civilutskottet.

Numera märker vi i kanslikommentarerna – det har jag, vice ordföranden och flera ledamöter bett kansliet att göra – alla frågor med det fackutskott de tillhör. Det är inget som vi bara sitter och tycker i presi-

2009/10:41

4 juni

dium och kansli, utan vi följer kammarkansliets tilldelning av huvudansvaret. Det förhindrar inte något fackutskott från att följa sina frågor och tillämpa riksdagsordningen, så att man kallar till information eller överläggning om man vill. Det kräver att man håller ögonen på frågan, och man kan yttra sig sinsemellan. Men i normalfallet är det bara ett utskott i taget som får huvudansvaret av kammarkansliet. Därför ligger frågan i teknisk mening i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 234 SOFIA ARKELSTEN (m):

Jag vill bara vara tydlig med att miljö- och jordbruksutskottet har det övergripande ansvaret för livsmedelsfrågor. Då tycker jag att det vore märkligt om man skulle avgränsa det. Jag kan tänka mig att det fortfarande lever kvar något slags mental bild av att det i jordbruksutskottet, som det tidigare hette, handlar väldigt mycket om produktion. Men vi har faktiskt helheten där, och det är rätt många frågor om miljötank och -märkningar som tar allt större plats i konsumenternas medvetande.

Här skulle vi kanske kunna jobba tillsammans, men jag tycker inte att man från miljö- och jordbruksutskottets sida ska lämna över frågan till civilutskottet. Jag kommer att försvara detta med näbbar och klor.

Anf. 235 ORDFÖRANDEN:

Det får ni göra upp utanför nämnden i så fall. För nämndens del konstaterar jag att ju bättre och bredare engagemang i fackutskotten, desto bättre för riksdagens behandling av viktiga EU-frågor. Och det ena fackutskottet behöver ju inte utesluta det andra. Sedan får ni göra upp utanför om ni vill.

Själv undrar jag varför det har tagit så lång tid att få upp den här frågan till rådet. Det framgår inte av den promemoria som vi har fått. Frågan om obligatorisk märkning eller inte klarade vi för svensk partipolitisk del ut redan när den kom upp. Det var ett någorlunda digitalt ställningstagande.

Vad är det för frågor som gör att detta har tagit så lång tid?

Anf. 236 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! Jag kan först försöka svara på Nina Lundströms och Christina Axelssons frågor om hur man kan få ytterligare information. Det är redan i dag krav på att det ska framgå vem som är producent, tillverkare. Det finns ett krav i EU-lagstiftningen som jag ska läsa upp: Livsmedel ska alltid vara märkta med namn och adress till antingen tillverkaren, förpackaren eller säljaren. Och säljaren måste vara etablerad i ett EES-land, som gör att man kan få kontakt för ytterligare information.

Vad gäller tidsutdräkten i behandlingen av frågan överlämnar jag gärna frågan till Cajsa Elfverson som har lite bättre information om de förhandlingar som har varit.

Anf. 237 Ämnesrådet CAJSA ELFVERSON:

Ja, det kan tyckas att det tar lång tid, och det tycker vi också. Men det är ett väldigt omfattande förslag med många detaljer, och det stöts och blöts i rådsarbetsgrupp fortfarande.

Det har också tagit väldigt lång tid i parlamentet. De hade egentligen tänkt avsluta sin första behandling före parlamentsvalet. Men eftersom det vid något slags toppnotering fanns över 1 500 ändringsförslag som cirkulerade i parlamentet klarade man det inte före valet, utan processen började om efter valet. Nu vet jag inte det exakta antalet, men det är 700–800 ändringsförslag som man ska rösta om i plenum så snart som möjligt, preliminärt i juni. Då överlämnar man ändå rätt mycket teknikaliteter åt rådet som man menar har juriststöd och annat som inte parlamentet har.

Det här kommer alltså att ta tid. Vi tror att det kommer att ta flera år till. Man siktar väl på en uppgörelse i andra behandlingen, och det är inte i år, kan jag säga. Vi får se när det blir.

Anf. 238 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag vill anmäla avvikande mening från Miljöpartiet.

Jag kan bara konstatera att alla ändringsförslag från EU-parlamentet tyder på att det finns ett stort intresse för de här frågorna. Därför tycker jag att man ska lyfta fram konsumentperspektivet mer än vad regeringen gör.

Anf. 239 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga, men noterar avvikande mening från s och mp. Jag noterar också att Vänsterpartiet inte är närvarande; det kan möjligtvis vara på sin plats med tanke på deras historia i frågan.

Vi går vidare till punkt 17, Åtgärder för att minska befolkningens saltintag, där det ska antas slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 240 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Det handlar som sagt om rådsslutsatser. I en högnivågrupp om nutrition och fysisk aktivitet har det förts en diskussion om de problem som ett alltför högt saltintag orsakar. Det spanska ordförandeskapet har valt att ta fram rådsslutsatser om detta.

Det finns vetenskapligt stöd för att den nuvarande saltkonsumtionen inom unionen är alltför hög. Det höga saltintaget leder till ökade problem med högt blodtryck och därmed också till hjärt- och kärlsjukdomar. I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att vidta åtgärder.

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna som inte innehåller några bindande regler.

Anf. 241 FREDRICK FEDERLEY (c):

Fru ordförande! Det här måste vara den härliga frågan som ni har fått ärva av Göran Hägglund, som tog upp den för ungefär ett år sedan. Då flippade jag ur, och jag kommer att göra det nu igen.

Jag kan begripa, även om jag inte tycker att det är EU-frågor, att vi hanterar märkningsfrågor och annat för konsumentupplysningens skull och för att vi ska kunna ha en väl fungerande gemensam marknad. Men hur resonerar regeringen egentligen när man tycker att det är helt okej att

ställa upp på skrivningar som i grund och botten går ut på att reglera och försöka styra vad människor faktiskt stoppar i munnen och väljer att äta? Där någonstans känner jag att vi har gått förbi allt vad smalare och vas-sare heter.

Förra gången, då det måste ha varit samma arbetsgrupp, fanns det en plan för hur EU skulle kunna uppmuntra kommuner att göra attraktiva lekparkar så att vi som medborgare skulle gå ut och motionera mer. Hur man sköter sina stadsparker och så vidare tycker jag är på sin höjd en kommunal angelägenhet. Det är definitivt ingen regional fråga, ingen nationell fråga och heller ingen EU-fråga.

Jag tycker att det är problematiskt om man aldrig sätter ned foten och säger nej. På grund av att vi har en så svag konstitution som vi har i Europa i dag finns det inga tydliga ramar för hur långt EU får gå. Då blir EU en process.

Folkhälsominister Maria Larsson hänvisade tidigare i dag till att arbetet ofta börjar med lösa formuleringar på ett papper, och sedan sitter vi med skarpa skrivningar ett par år senare.

Det här är en fråga som jag har reagerat på tidigare och gör igen. Detta är ingen EU-fråga. Den riskerar bara det viktiga EU-projektet som jag stöder helhjärtat och värnar på alla sätt. Därför kritiserar jag denna typ av ställningstaganden. Här borde den svenska regeringen säga nej eftersom regeringen stöder EU-samarbetet. Det är inte regeringen som ska säga till medborgarna exakt vad de ska inta. Staten ska upplysa och ge kunskap, men medborgarna måste själva få välja vad de stoppar i munnen.

Anf. 242 ORDFÖRANDEN:

Låt oss reda ut en sak. Det är inte fråga om lagstiftning i detta skede. Det bör i så fall det berörda socialutskottet bevaka. Man kan till exempel subsidiaritetspröva frågan när den kommer till det stadiet, men där är vi inte i dag.

Anf. 243 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru ordförande! Mitt inlägg ligger nära Fredrick Federleys. På s. 233 i våra papper står det under punkt 1 b att den svenska delegationen lämnade in en reservation mot slutsatserna och att den danska delegationen lämnade in en reservation före parlamentsbehandlingen. Det är lite oklart vad som ingår. Nina Lundström har också synpunkter för Finlands del.

Frågan är vad EU ska syssla med. Det här är en fråga för World Health Organization; där hör den hemma. Det är ingen fråga för EU. Saltintaget är visserligen viktigt för varje individ, och märkning av hur mycket salt varje produkt innehåller är bra. Jag håller dock med Fredrick Federley om att den svenska regeringen inte ska ha några synpunkter på detta. Vi ska stödja den danska linjen om att inte anta några rådsslutsatser här.

Anf. 244 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag tycker att politiken visst måste säga till ibland när något inte är bra och kan vara skadligt. Vi har en myndighet som ska göra det.

Jag förstår dock inte vad detta har på EU-nivå att göra. Det är jättekonstigt att den svenska regeringen har släppt igenom det gång efter gång

– det är ju inte första gången det är uppe – och nu är det uppe för slutsatser. Regeringen borde ha sagt nej till detta för länge sedan.

Naturligtvis ska vi ta denna fråga på stort allvar, men det ska vi göra i det svenska parlamentet och bland svenska myndigheter.

2009/10:41

4 juni

Anf. 245 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! Reservationerna har lyfts bort, så nu finns det ett enhälligt stöd i dessa frågor.

Här fick vi en debatt om vad EU ska lägga sig i som går lite längre än saltfrågan, men den är möjligen en symbol för just detta.

Det finns stöd i fördraget för att ta fram detta. Ordförandelandet väljer vad man vill prioritera i sina slutsatser. Sverige hade rådsslutsatser om alkohol som vi ville lyfta fram och få igenom. Saltet är något som nuvarande ordförandeskap har lyft fram.

Jag delar synen på att EU inte ska lägga sig i onödiga saker, men i ett samarbete ingår också kompromisser och hänsyn till andras prioriterade frågor. Det ingår i ställningstagandet till rådsslutsatsen, som inte är bindande för medlemsländerna, att i detta fall välja att ha en acceptans för att ordförandelandet vill lyfta upp denna fråga som man anser vara viktig för att i ett annat sammanhang kunna ha större möjlighet att få ordförandelandet att ställa upp på frågor som Sverige tycker är viktiga. Det ingår i samarbetet inom EU, som vi alla tycker är viktigt.

Anf. 246 ORDFÖRANDEN:

Vad avsåg Danmarks reservation? Hade de inte hunnit folketingsbehandla det eller var det något särskilt de hakade upp sig på?

Anf. 247 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Fru ordförande! De hade en parlamentarisk reservation som de nu har lyft bort.

Anf. 248 ORDFÖRANDEN:

Var det för att de inte hade hunnit behandla eller för att det fanns andra uppfattningar i parlamentet som sedan har ändrats?

Anf. 249 Ämnesrådet CAJSA ELFVERSON:

I Danmark måste en fråga passera parlamentet för en mer omfattande granskning än i Sverige. Man lägger därför alltid in en reservation innan parlamentet är färdigt med behandlingen. Det betyder inte mer än att frågan ska diskuteras. När det är gjort lyfter man bort reservationen.

Anf. 250 ORDFÖRANDEN:

Okej. Det syns inte alltid så tydligt.

Anf. 251 SOFIA ARKELSTEN (m):

Fru ordförande! Jag ska inte förlänga diskussionen ytterligare. Det känns som om vi har en ganska tydlig uppdelning på högersidan och vänstersidan i själva sakfrågan.

Jag förstår att saltfrågan egentligen inte ligger under miljö- och jordbruksutskottet, men jag är tacksam över att jag sitter i EU-nämnden så att vi kan ta dessa diskussioner.

Det är alltid intressant att höra EU tala om folkhälsofrågor, för alla vi som har varit på luncher med mera inom systemet kan konstatera att det inte är hälsa som sätts i första rummet.

Det är bra att det här med saltet är frivilligt. Politiskt kan man dra en analogi till fruktprogrammet. Intentionen var god, men en enig riksdag var emot det.

Man får välja sina strider, och jag förstår att man inte kan ta varje fjät. Jag är dessutom realpolitiker. Jag uppfattar det som att regeringen har förstått att det finns en lite avvaktande inställning till EU:s roll i det mänskliga saltintaget men att vi kan landa i detta för att det är frivilligt.

Anf. 252 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Jag instämmer med tidigare talare om varför man måste vara så ingående och omfattande i sin ambition. Här handlar det om konsumentens möjlighet att välja. Om jag inte missminner mig hade Finland ett undantag för att få kräva deklaration av saltinnehåll på livsmedel. Andra länder har tidigare inte kunnat följa efter.

I punkt 10 understryks livsmedelsmärkningens viktiga roll. Det är ett sätt att underlätta för konsumenterna, vilket jag vill framhålla. Det är där man börjar kunna göra valet.

I övrigt när det gäller ambitionsnivåerna instämmer jag som sagt med tidigare talare, men här borde man kunna göra en insats med tydligare livsmedelsmärkning.

Anf. 253 BÖRJE VESTLUND (s):

Är det inte regeringen vi ska granska här? Jag brukar inte kommentera vad andra säger.

Anf. 254 ORDFÖRANDEN:

Vi samråder med regeringen.

Anf. 255 BÖRJE VESTLUND (s):

Ja, och låt oss fortsätta att ha den goda ordning som vi haft under mina sju åtta år här.

Det finns en ganska stor enighet om detta. Tyvärr är slutsatserna ganska icke-förpliktande. Det är svårt att försöka förklara det fantastiska EU-projektet när man måste berätta att politikerna sitter på dyra rådsmöten och diskuterar frågor som inte leder till något. Det känns improduktivt.

Anf. 256 ORDFÖRANDEN:

Har statssekreteraren några avslutande kommentarer innan jag försöker sammanfatta detta? Nej.

Jag inser att det är lite komplicerat, men av den ganska enhälliga diskussionen att döma landar jag i att det finns stöd för regeringens ståndpunkt vad gäller slutsatserna som de föreligger nu – om än med viss syra i magen.

Jag vill dock göra ett medskick som jag uppfattar att det finns brett stöd för i nämnden. Det låter som att alla partier är ganska starkt negativa till lagstiftning i denna fråga, och det kan vi precisera nu eftersom det finns så pass stark kritik mot skarpare innehåll i frågan. Vi stöder alltså regeringens redovisade upplägg men säger tydligt nej till lagstiftning och bindande beslut i frågan.

Då tackar vi statssekreterare Magnus Kindbom för i dag.

2009/10:41

4 juni

7 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration och likabehandling)

Integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration och likabehandling) den 8 mars 2010

Återrapport från informellt möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration och likabehandling) den 25 mars 2010

Information om samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration och likabehandling) den 7–8 juni 2010

Anf. 257 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni och hennes medarbetare välkomna för den sista rådsrelaterade punkten på nämndens agenda.

Vi börjar med återrapporten från mötet i rådet den 8 mars och från det informella mötet i rådet den 25 mars. Återrapporterna är utsända. Vill statsrådet kommentera återrapporterna? Nej. Har någon frågor om dem? Nej. Då lägger vi dem till handlingarna och tackar för informationen.

Vi går så in på rådshandlingen. Först har vi punkt 4. Det är en lägesrapport om den för nämnden välbekanta frågan om direktiv avseende likabehandling av personer oavsett religion, funktionshinder med mera. I den frågan var det, i början av behandlingen, överläggning i arbetsmarknadsutskottet den 17 september 2008. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Senast nämnden behandlade frågan i sak var den 5 juni 2009 då det fanns stöd för regeringens förhandlingsupplägg. Därtill fick vi information i frågan på nämnden den 25 november 2009. Även denna gång är det dags för information och lägesrapport.

Anf. 258 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp):

Fru ordförande! Det finns inte så mycket att säga mer än att ordförandeskapet kommer att lägga fram en lägesrapport. Man kommer att berätta om det arbete som gjorts för att försöka förtydliga antidiskrimineringsdirektivet vad gäller tillämpningsområde och kompetensbefogenheter i EU och medlemsstaterna och inte minst frågan om tillgänglighet. Arbetet pågår.

Man har gjort en del förtydliganden och förändringar. Bedömningen är dock att detta inte lett processen framåt utan snarare väckt ännu större debatt. Det problem vi haft under de två år som vi jobbat med direktivet, och som vi fortfarande har, är att tyskarna är tveksamma till att producera detta direktiv. Därför återstår ännu mycket att göra för att övertyga dem om vikten av att vi får ett direktiv om likabehandling som täcker alla samhällsområden och diskrimineringsgrunder som förekommer i detta direktiv.

Senast jag läste på ordentligt i frågan gällde tyskarnas motstånd inte i sak utan snarare konstitutionellt om subsidiariteten. Är det fortfarande det som är problemet?

Anf. 260 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru ordförande! Så var det under vårt ordförandeskap. Underhandsinformationen var: Ge oss tid att genomföra valrörelsen och sedan får vi återkomma till ett nytt ställningstagande. När vi överlämnade ordförandeskapet förordade vi ett möte mellan kommissionen, det nya ordförandeskapet och Tyskland eftersom vi ville att de skulle fortsätta de samtal som vi hade inlett. Vad jag förstår hölls aldrig något sådant möte.

När tyskarna gör sina inlägg i rådsarbetsgrupperna handlar det fortfarande om att de är tveksamma till direktivet. Vi får se i samtalen på statsrådsnivå. Vi har inte lagt oss i denna process speciellt mycket. Det är ett nytt ordförandeskap, och de måste få sköta det. Vi ansåg att det behövdes ett möte mellan de tre parterna för att klargöra tyskarnas ståndpunkt efter att de hade fått en ny regering på plats. Men det blev, som sagt, inte något sådant möte.

Anf. 261 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till punkt 11, Främjande av romers integrering. Nämnden behandlade frågan senast den 5 juni 2009 då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Innan statsrådet kom hade vi lite interna riksdagsdebatter här om vilken fråga som hör hemma i vilket utskott. Den frågan är i det här fallet ännu inte löst. Talmannen och kammarkansliet har hänvisat frågan till arbetsmarknadsutskottet där man för en diskussion om huruvida den inte i stället borde behandlas i konstitutionsutskottet. Den diskussionen lägger jag mig inte i, men effekten är att det ännu inte varit något samråd i något av de berörda fackutskotten. Det här är första gången på länge som vi riksdagsbehandlar frågan. Förslag till slutsatser och underlag är utsänt. Nu är det beslut, vad man än tycker om det.

Anf. 262 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru ordförande! Det handlar om att anta slutsatser när det gäller integrering av romer. Romernas situation i EU-länderna har ju kommit att bli en allt viktigare fråga för medlemsstaterna. Vi satte i gång processen och prioriterade frågan. Redan Tjeckien jobbade faktiskt med frågan. Även Spanien har valt att göra den till en prioriterad fråga.

Nu antar vi slutsatserna och arbetar vidare med bl. a. den plattform som Tjeckien initierade. Tanken är att medlemsstaterna ska konkretisera och lägga fram en färdplan för hur man uppnår målen. Det handlar om romernas utbildning, bostadssituation, hälsosituation och inte minst den låga sysselsättning som råder inom gruppen. Det är bara principiella skrivningar. Det man vill åstadkomma med arbetet måste ske på nationell nivå. Vi kan i dag inte veta exakt hur varje medlemsland väljer att göra.

Rådsslutsatserna innebär inga större förändringar för Sveriges del. Vi jobbar redan konkret med de här frågorna. Vi har Delegationen för romska frågor som kommer att lägga förslag om hur vi ytterligare kan förbättra situationen för romer i Sverige. Vårt arbete fortsätter. Vår ambition är att fler länder inom EU ska göra ett större arbete för att hjälpa romer som grupp när det gäller lika möjligheter i samhället.

Anf. 263 FREDRICK FEDERLEY (c):

Jag vill ge mitt fulla stöd till statsrådet. Det här är en otroligt viktig fråga. Apropå den diskussion vi hade tidigare vill jag säga att EU fyller en väldigt stor funktion när det gäller att värna alla människors lika rätt och värde. Även om Sverige kanske är bland de bättre i klassen är vi inte utan problem. Det är ett tagande och givande. Det är den här gruppen vi ser behandlas absolut vidrigast i hela Europa. Här har EU en oerhört stor roll att spela. Jag vill bara tacka och hoppas att det blir ett framgångsrikt arbete.

Anf. 264 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag vill också uttala ett tack. Det är väldigt viktigt att frågan lyfts upp och behandlas ordentligt.

Som ledamot i arbetsmarknadsutskottet vill jag säga att jag inte hade en aning om att detta blev effekten av att AU lämnade över frågan till KU. Om vi hade vetat det hade frågan behandlats där.

Det verkar vara ett bra underlag. Förväntas något land ha invändningar mot något som är skrivet i plattformen?

Anf. 265 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp):

Nej, vi förväntar oss ingen större debatt och inga invändningar eftersom rådsslutsatserna är skrivna som en kompromiss mellan de länder som gör mycket och de länder som har stora grupper av romer och där problemen är väldigt stora. De vill att EU snarare än de själva ska ta på sig ansvaret. Den balansen har vi uppnått med skrivningarna i rådsslutsatserna. Därmed borde det inte vara några invändningar eller någon debatt om dem på mötet.

Anf. 266 ORDFÖRANDEN:

När det gäller utskotten kan nämnden inte lägga sig i fördelningen mellan fackutskotten. Jag försökte säga det så värderingsfritt som möjligt; det är svårt. Kammarkansliet tilldelar bara en i taget. Däremot står det, enligt riksdagsordningen, varje fackutskott fritt att kalla till överläggningar och information i frågor som man bevakar. Vi kan inte göra något åt det just nu. Det är inte vår uppgift att döma mellan utskotten.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi har en övrig fråga kvar, nämligen likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare. Den frågan är behandlad i nämnden ett antal gånger tidigare, men i det här fallet är det information.

Vill statsrådet säga något om den?

Anf. 267 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):
Fru ordförande! Bara att den är antagen.

2009/10:41
4 juni

Anf. 268 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen. Därmed är vi klara med statsrådet Sabuni. Vi tackar för i dag och önskar trevlig helg.

Innehållsförteckning

1 § Miljö.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	2
Anf. 5 PER BOLUND (mp)	2
Anf. 6 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	3
Anf. 7 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	3
Anf. 8 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	4
Anf. 13 PER BOLUND (mp)	4
Anf. 14 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 16 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	5
Anf. 17 PER BOLUND (mp)	5
Anf. 18 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	6
Anf. 21 SOFIA ARKELSTEN (m)	8
Anf. 22 PER BOLUND (mp)	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 24 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	9
Anf. 25 TORBJÖRN BJÖRLUND (v)	11
Anf. 26 LARS LILJA (s)	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 28 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	11
Anf. 29 PER BOLUND (mp)	11
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 31 PER BOLUND (mp)	12
Anf. 32 SUSANNE EBERSTEIN (s)	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 34 SUSANNE EBERSTEIN (s)	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 36 SUSANNE EBERSTEIN (s)	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 38 FREDRICK FEDERLEY (c)	13
Anf. 39 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	13
Anf. 40 TORBJÖRN BJÖRLUND (v)	13
Anf. 41 PER BOLUND (mp)	13
Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp)	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 44 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 46 PER BOLUND (mp)	15
Anf. 47 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	15
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	15

Anf. 49	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	16
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 51	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	16
Anf. 52	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	16
Anf. 53	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	16
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 55	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	17
Anf. 56	PER BOLUND (mp)	17
Anf. 57	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	17
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 59	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	17
Anf. 60	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	18
Anf. 61	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	18
Anf. 62	PER BOLUND (mp)	18
Anf. 63	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	18
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 65	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	19
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 67	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 69	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	19

2009/10:41

4 juni

2 § Ekonomiska och finansiella frågor..... 20

Anf. 70	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 71	Finansminister ANDERS BORG (m)	20
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 73	ULF HOLM (mp)	21
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 75	Finansminister ANDERS BORG (m)	22
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 77	Finansminister ANDERS BORG (m)	22
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 79	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	25
Anf. 80	Finansminister ANDERS BORG (m)	25
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 82	Finansminister ANDERS BORG (m)	26
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 84	Finansminister ANDERS BORG (m)	27
Anf. 85	SUSANNE EBERSTEIN (s)	28
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 87	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	28
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 89	ULF HOLM (mp)	29
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 91	Finansminister ANDERS BORG (m)	29
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 93	Finansminister ANDERS BORG (m)	29
Anf. 94	SUSANNE EBERSTEIN (s)	30
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 96	Finansminister ANDERS BORG (m)	30
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 98	ULF HOLM (mp)	31

Anf. 99	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 100	Finansminister ANDERS BORG (m)	31
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 102	ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 103	Finansminister ANDERS BORG (m)	32
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 105	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	32
Anf. 106	ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 108	Finansminister ANDERS BORG (m)	32
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 110	Finansminister ANDERS BORG (m)	33
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 112	Finansminister ANDERS BORG (m)	33
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	33
3 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård)	34
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 115	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	34
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 117	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	34
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 119	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	35
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 121	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	37
Anf. 122	ULF HOLM (mp).....	37
Anf. 123	TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	37
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 125	CHRISTINA AXELSSON (s)	37
Anf. 126	JAN R ANDERSSON (m)	38
Anf. 127	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	38
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 129	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	39
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 131	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	39
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 133	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	40
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	40
4 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning och socialpolitik)	41
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 136	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	42
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 138	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	42
Anf. 139	LARS LILJA (s).....	44
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 141	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	44
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 143	ULF HOLM (mp).....	44
Anf. 144	ORDFÖRANDEN	44

Anf. 145	ULF HOLM (mp).....	44
Anf. 146	ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 147	TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	45
Anf. 148	ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 149	TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	45
Anf. 150	ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 151	TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	45
Anf. 152	ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 153	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	45
Anf. 154	MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	45
Anf. 155	CHRISTINA AXELSSON (s).....	46
Anf. 156	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	46
Anf. 157	ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 158	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	46
Anf. 159	ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 160	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	47
Anf. 161	MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	47
Anf. 162	ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 163	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	47
Anf. 164	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 165	LARS LILJA (s).....	48
Anf. 166	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 167	CHRISTINA AXELSSON (s).....	48
Anf. 168	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 169	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	48
Anf. 170	CHRISTINA AXELSSON (s).....	48
Anf. 171	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 172	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	48
Anf. 173	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 174	ULF HOLM (mp).....	49
Anf. 175	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 176	Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON.....	49
Anf. 177	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 178	Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON.....	49
Anf. 179	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 180	Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	49
Anf. 181	MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	49
Anf. 182	ORDFÖRANDEN.....	50

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (folkhälsa).....	51
Anf. 183 ORDFÖRANDE.....	51
Anf. 184 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	51
Anf. 185 ORDFÖRANDE.....	51
Anf. 186 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	52
Anf. 187 ORDFÖRANDE.....	52
Anf. 188 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	52
Anf. 189 ORDFÖRANDE.....	52
Anf. 190 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	52
Anf. 191 CHRISTINA AXELSSON (s).....	52

Anf. 192	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	53
Anf. 193	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	53
Anf. 194	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 195	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	54
Anf. 196	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 197	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	54
Anf. 198	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 199	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	55
Anf. 200	CHRISTINA AXELSSON (s)	55
Anf. 201	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	55
Anf. 202	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 203	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	55
Anf. 204	CHRISTINA AXELSSON (s)	56
Anf. 205	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	56
Anf. 206	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 207	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	56
Anf. 208	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	57
Anf. 209	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	57
Anf. 210	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 211	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	57
Anf. 212	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 213	BÖRJE VESTLUND (s)	58
Anf. 214	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	58
Anf. 215	Kanslirådet KASPER PAULIG	58
Anf. 216	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	58
Anf. 217	BÖRJE VESTLUND (s)	58
Anf. 218	ORDFÖRANDEN	59
Anf. 219	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	59
Anf. 220	ORDFÖRANDEN	59
Anf. 221	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	59
6 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (konsumentfrågor och livsmedel)	60
Anf. 222	ORDFÖRANDEN	60
Anf. 223	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	60
Anf. 224	ULF HOLM (mp)	61
Anf. 225	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	61
Anf. 226	BÖRJE VESTLUND (s)	61
Anf. 227	ORDFÖRANDEN	62
Anf. 228	SOFIA ARKELSTEN (m)	62
Anf. 229	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	62
Anf. 230	NINA LUNDSTRÖM (fp)	63
Anf. 231	CHRISTINA AXELSSON (s)	63
Anf. 232	BÖRJE VESTLUND (s)	63
Anf. 233	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 234	SOFIA ARKELSTEN (m)	64
Anf. 235	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 236	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	64
Anf. 237	Ämnesrådet CAJSA ELFVERSON	65
Anf. 238	ULF HOLM (mp)	65
Anf. 239	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 240	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	65

Anf. 241 FREDRICK FEDERLEY (c)	65	2009/10:41
Anf. 242 ORDFÖRANDEN.....	66	4 juni
Anf. 243 GUNNAR ANDRÉN (fp)	66	
Anf. 244 BÖRJE VESTLUND (s)	67	
Anf. 245 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	67	
Anf. 246 ORDFÖRANDEN.....	67	
Anf. 247 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	67	
Anf. 248 ORDFÖRANDEN.....	67	
Anf. 249 Ämnesrådet CAJSA ELFVERSON	67	
Anf. 250 ORDFÖRANDEN.....	67	
Anf. 251 SOFIA ARKELSTEN (m)	68	
Anf. 252 NINA LUNDSTRÖM (fp)	68	
Anf. 253 BÖRJE VESTLUND (s)	68	
Anf. 254 ORDFÖRANDEN.....	68	
Anf. 255 BÖRJE VESTLUND (s)	68	
Anf. 256 ORDFÖRANDEN.....	68	
7 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt		
konsumtfrågor (integration och likabehandling)	70	
Anf. 257 ORDFÖRANDEN.....	70	
Anf. 258 Integrations- och jämställdhetsminister		
NYAMKO SABUNI (fp)	70	
Anf. 259 ORDFÖRANDEN.....	71	
Anf. 260 Integrations- och jämställdhetsminister		
NYAMKO SABUNI (fp)	71	
Anf. 261 ORDFÖRANDEN.....	71	
Anf. 262 Integrations- och jämställdhetsminister		
NYAMKO SABUNI (fp)	71	
Anf. 263 FREDRICK FEDERLEY (c)	72	
Anf. 264 ULF HOLM (mp).....	72	
Anf. 265 Integrations- och jämställdhetsminister		
NYAMKO SABUNI (fp)	72	
Anf. 266 ORDFÖRANDEN.....	72	
Anf. 267 Integrations- och jämställdhetsminister		
NYAMKO SABUNI (fp)	73	
Anf. 268 ORDFÖRANDEN.....	73	